

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 877 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy óra 70 lej,
negyedévre 190, félre 360, egy évre 680 és 10 lej kézbesítési
díj. — Vidékre postai küldéssel 80, 220, 420 és 800 lej
Külföldre negyedévre 370, félre 720, egész évre 1400 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

HIRDETÉSEKNEK Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITE RADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
fiokjai vesznek fel. APROHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is tehetősek

A keresztény világszövetség

színein konferenciáján tovább munkálták
a béke és szeretet örök gondolatát.

Ennek a nagyszabású szervezetnek ez-
előtt tíz évvel kitűzött programja min-
den időnek és valamennyi nemzetnek
szól. A kiengesztelődés, a népek barát-
sága, a bizalmatlanság és ellenséges in-
dulat leküzdése, a vallásos érzés mélyi-
tése és hatékonyabbá tévése, mindenek
egyesülése az emberi hivatás és az evan-
gelium szellemében, a konstancai alapítás
célkitűzése.

Színeiben a balkáni államok egyhá-
zainak képviselői kerültek össze, hogy en-
nek a szűkebb világnak a széttört har-
moniját olvasszák össze a szeretet és
megértés tüzeiben.

A mi fájdalunkat és vágyainkat a ne-
mes angol Ramsay, a világszövetség al-
kotó és mozgó lelke szólaltatta meg. Ő
adott számot a romániai magyar vallási
kisebbségek sérelmeiről, szenvedéseiről,
kivánságairól, megértésre és méltánylásra
való emberi és isteni jogairól.

Az elnöklő román főpap e szomorú
hangulatu beszámoló hatása alatt is csak
azt a forró óhaját fejezhette ki, vajha
a keresztény szeretet szelleme hatná át
a népek lelkét.

Mi is ezt várjuk attól a nemes mun-
kától, melyet a világszövetség magára vál-
talt. Tudjuk, hogy e vállalkozás inkább
eszményi, mint gyakorlati, hogy inkább
a holnapnak szól, mint a máának, inkább
Isten országában szerez meghallgatást,
mint a föld hatalmasságainál.

De mégis sokat jelent az, s nagy ér-
téket foglal magában, ha a keresztény
egyházak kitűnőseiből szövődött er-
kölcsei szövetség veszi programjába a
népek kiáltó ellentétének enyhítését, a
gyűlölségből fakadt fájdalmak orvoslását,
az igazi testvériség lelki birodalmának
megalapítását.

Mit is várhatna mást a világ ettől a
lelkészektől irányított önzetlen gyüleke-
zettől, mint, hogy a hatalomvágy, haszon-
lesés, széthúzás, meghasonlás és materiá-
lis önzés, mai korszakában a próféták és
apostolok szent tanítását hirdetik és ipar-
kodnak megvalósítani?

Nem onnan szól-e az intés: Tanulja-
tok jót cselekedni, igyekezzetek az igaz-
ságra, szabadítsátok meg a nyomorultat,
oltalmazzatok a törvényben az árvát, az
özvegy perit vegyétek fel! S nem ott áll-e
hogy eme hét dolog utálatos az Urnak: a
hazug nyelv, a kevély szemek, az ártatlan
vért ontó kezek, az álnok gondolatokat
forraló elme, a gonoszra futó lábak, a há-
zugságszerző hamis bizonyosság s a há-
borúságszerzés az atyafiak között? Nem
ezek ellen kell-e küzdeniök lelkészeink-
nek?

Azért levétlén a hazugságot, mondja
az apostol, szóljon igazságot minden em-
ber az ő felebarátjával, mert egymásnak
tagjai vagyunk.

A román papság nagyon sokat tehet,
s Krisztusi feladata is, hogy idehaza a
békeesség szelleme uralkodjék és fajunk
és vallásunk felszabaduljon az üldözés
furiáitól. Vegyék kezükbe és világítsanak
a szerelet szövetségével a gyűlölség söté-
tében.

„A tisztviselők mohón habzsolnak bele az állami vagyonba”

Koalíciós kormány fogja az új választásokat intézni — Dr. Dragos Teofil
folytatja kritikáját

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójá-
tól.) Szatmári tudósítónk újabb táviratában
kiegészíti ama beszélgetés anyagát, melyet
Dragos Teofil dr. liberális képviselővel foly-
tatott s melynek tegnap csak egy részét
bocsáthatta lapunk rendelkezésére. Dragos
a továbbiakban, is főképp a korrupciót tá-
madja és kívánja orvosolni, azt tartja az
ország legnagyobb veszedelmének, hogy sok
tisztviselő mohón habzsol bele a vasuti anya-
gokba és az állam egyéb javaiba. De súlyo-
san elítéli azt is, hogy magas és fontos
állásokba végzettség és képzettség nélküli em-
bereket helyeznek.

Disszonans érzést vált ki Dragos újabb
nyilatkozatának két passzusa, ami egyúttal
az erdélyi szabadelvű párti képviselők ak-
ciójának erkölcsi erejét, és kilátását csök-
kenti: az egyik, hogy Dragosék a liberális
uralom fennmaradását s letének jogosultsá-
gát vallják (csak feltételezve az esetleges vál-
tozást) a másik meg, hogy szerinte elvi kérdé-
sekben más párt sem tehetne mást, mint a
liberálisok.

Az első összeférhetetlennek tartjuk az
adott helyzettel, s maguknak az erdélyi
és bánáti elégedetlen liberális képviselők és
szénátorok hangulatával, felfogásával, állás-
pontjával is. Minthogy a farkas a szőrét vesz
ti, de a természetét nem változtatja meg, s
azok a hibák és bűnök, melyeket az akció
küzdői ki akarnak irtani, a liberális kormány
zat természetéből valók, a közviszonyok csak
akkor javulhatnak meg, ha ez a párt s ez a
kormány távozik.

De elfogadhatatlan a második tétel is,
hogy egyik párt sem tehetne elvi kérdések-
ben mást, mint a liberálisok, s hogy a nem-
zeti párt újra csak szegre akasztana a gyula-
fehérvári határozatot. Ha ez így lehetne,
ha ezt már a priori fel kellene tennünk, ha
tehát mindenkinek autokratikus uralmat, re-
gáti kormányzatot, s kisebbség elnyomó
politikát kellene folytatnia, akkor elvekről s
erkölcsökről egyáltalán fölösleges beszélni.
Eppen a józan ész politikája, melyet Dragos
képvisele különösen hangsúlyoz, követeli meg
hogy az igazságosság, demokrácia és béke ja
vára történt elvi határozmányok és törvé-
nyek meg is valósítsanak. S mivel a li-
berális kormányzat erre már képtelennek
bizonyult, másoknak kell azokat megterem-
teniök.

Es e munkában méltó hely és méltó sze-
rep vár azokra a liberális képviselőkre,
is, akik elég bátrak ahhoz, hogy a mai hely-
zettel elégedetlenek legyenek, de nem elég,
bátrak ahhoz, hogy érzésük és elhatározásuk
konzekvenciáját is levonják. Akik annyira su-
lyos és lesújtó kritikát kénytelenek gyako-
rolni a saját pártjuk és kormányuk szellemé-
ről és munkájáról, azoknak vagy ott kell
hagyniök a pártot, vagy fel kell robbantaniök.

Dragos egyetlen okos politikának a józan
ész politikáját vallja. Milyen kár, hogy a
mai kormányzatban épp ezt a politikát nem
találjuk.

Szatmári tudósítónk a dr. Dragos képv-
selővel folytatott további beszélgetésről a kö-
vetkezőkben számol be lapunknak:

Másféleket adjanak még a román nyelv tanulására

Dragos Teofil liberális képviselő Nagy-
bányán adott tegnapi interjújának, ami két
órán át tartott, csak azokat a részeit adtam,
melyek az erdélyi liberálisok nagyváradi moz-
galmával kapcsolatosak. A beszélgetés során
azonban olyan kérdések is felvetődtek, me-

lyek a váraditól függetlenül országos érdek-
lődésre tarthatnak számot.

Dragos szerint a régi tisztviselők elbocsá-
tása dolgában nagyon óvatosan kell eljárni.
Jógosan vádolhatók a régi tisztviselők indo-
lenciával, hogy ennyi idő alatt nem tanultak
meg annyit románul, amennyi hivataluk el-
látásához okvetlenül kell, de helyesnek tar-
taná, ha a tisztviselőknek még másfél évi időt
adnának, mert a békeszerződési tárgyalások
kal eltelt az idő és ezalatt a tisztviselők még
azt gondolhatták, hogy a mai állapot nem
végleges.

Beteges nyereszkesedési vágy

A tisztviselőkkel kapcsolatban jellemzően
szomorú esetre mutatott rá Dragos. Az er-
délyi régi erdőigazgatóságokat részben meg-
szüntették, részben a megmaradt igazgatósá-
gok igazgatóit a regátba aligazgatóknak át-
helyezték. Az Erdélyben bevált régi szakkép-
zett erdőigazgatók és erdőmérnökök helyé-
be ugynevezett sylvikulturokat neveztek ki,
akiknek a képzettsége a régi földművesisko-
lák végzettségével azonos. Természetes, hogy
ezek működése az államra csak káros lehet.

Az intellektusok bolsevizmusa az, hogy
a hivatalba jutott szellemi munkások nagy-
részen valami beteges, tekintet nélküli nye-
reszkesedési vágy vett erőt. Nagyon gyakori,
hogy tisztviselők mohón habzsolnak bele
vasuti anyagokba, állami vagyonba. Ennek a
megszüntetése a legelső célunk és aki nincs
melléltünk, az az ország ellen van.

Liberális győzelem kisebbségi segédlettel

Az általános belpolitikai helyzetről eze-
ket mondta Dragos:

Elvi kérdésekben egyik párt sem tehetne
mást, mint a liberálisok. A nemzeti párt szeg-
re akasztaná a gyulafehérvári pontokat, ha
kormányra kerülne. Szó sincs arról, hogy mi
a hatalmat átadni akarnának; csak arról be-
szélhetünk, hogy a jövő évben koalíciós kor-
mány fogja új törvény alapján a választá-
sokat levezetni. Biztosra veszem, hogy a vá-
lasztásból ismét a liberálisok kerülnek ki
győztesen és az ideiglenes koalíciós kor-
mányt újból a liberális kormány váltja fel.

Ha a váradi szempontoknak sikerül ér-
vényt szerezni, akkor a liberálisok választási
győzelmét a kisebbségi szavazatok is elő fog-
ják segíteni. Ha szó lehet arról, hogy a libe-
ralisokat más párt váltja fel, csak az Arge-
toianu-Jorga szövetkezés lehetne utódunk a
velük rokonpártok koalíciójával. Averescu jö-
vetelét Argetoianu kiválása óta kizártuk
tartom. De nem jöhet Goga sem, ki jó poéta,
de nem jó politikus.

A hosszú és érdekes beszélgetést Dragos
ezzel végezte: Egyetlen okos politika van:
a józan ész politikája.

Titkos lőszerraktár Besszarábiában

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudó-
sítójától.) A Besszarábia déli részén most
folyó vizsgálatok folyamán a Cetatea-Al-
bától 6—7 kilométerre fekvő Saba köz-
ségben titkos municioraktárt fedeztek fel,
amelyben nagy mennyiségű robbanószert
és fegyvereket találtak. Több embert le-
tartóztattak s a vizsgálat folyik.

A lej Zürichben
nyitáskor 2.72 és fél

Mai számunk 16 oldal.

Újabb közeledés az ellenzéki pár'ok között

Megindult a bukaresti politikai élet
Averescuék gyűlése — A liberális disz-
szidensek döntő szerepe

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nyári szünet lejárván a közeledő parlamenti ülésszak elevegséget hozott a politikai életbe is. A különböző politikai pártok hangos szervezkedéssel készülnek az eljövendő küzdelmekre. Különösen mozgalmas az ellenzék felkészülődése, mely immár teljesen elérkezettnek látja az időt arra, hogy az országot a liberális kormányzattól megszabadítsa a kormányt átvegye. A különböző ellenzéki pártok a fővárosban, a vidéki nagyobb városokban és más helyeken mind sürbben tartanak gyűléseket, amelyeken heves támadásokat intézve a liberális rendszer ellen, teljes egyhangúsággal állapítják meg és követelik, hogy az ország megmentésére egyedül mód a liberális kormány azonnali távoztása. Erzi az ellenzék is, hogy a kormányt ideig-óráig egyedül az ellenzék egységtelensége tartja s a megtartott pártgyűléseken újból kifejezést adnak a szükséges együttműködésnek.

Tegnap este az Averescu-párt fővárosi bizottsága tartott népes összejövetelt, amelyet a kormány megbuktatására indított akció kezdőpontjának lehet tekinteni. Averescu párt vezért Trancu Jasi volt munkaügyi minisztert üdvözölte, aki kérte a generálist, hogy adja ki a rendeletet a küzdelemre, mert az ország megmentése nem késhet. Averescu válaszában megköszönte a manifestációt s ki jelentette, hogy nemcsak kormányváltásról van szó, hanem az ország helyzetének megváltoztatásáról is. Nincs szükség — szöri — a kormány elbuktatásához erőszakra, mert a liberális kormány sorsát rövid napok alatt megpecsételik. Az egyedüli indok, mely a kormány uralmát még lehetővé teszi az, hogy az ellenzék nem egységes. Nem hiszi azonban, hogy sokat lehessen tovább várni, mert a helyzet az egész országban igen aggályos. A legjobb pártállás — amelyen a közös munkához hozzáfoghatnak, a renre és szervezethez való törekvés.

Averescu beszédével kapcsolatban bukaresti politikai körökben közeledésről beszélnek az ellenzéki pártok között. Arról is szó van, hogy a kormány elleni egységes akció megindítása végett bizonyos egységes eljárásban fognak megállapodni.

Averescun kívül az ellenzéki pártok vezetői közül többen hangoztatták ennek a közös akciónak és az együttműködés megindításának szükségét. Ily értelemben foglalt állást a Jorga párt is ma tartott értekezletén. A parasztpárttól pedig régen tudjuk, hogy ez a kormányelleni közös harc érdekében az ellenzéki egység megalkotásának a hive. Eddig ily irányban egyedül a jórészt erdélyiekből álló román nemzeti párt nem nyilatkozott még határozott formában, de nincs kétség az iránt, hogy a közös akcióra az ország érdekében ebben a pártban is megvan a hajlandóság.

A kormány helyzetét megnehezíti és sorsát megpecsételni látszik az, hogy a bukaresti párt eddigi tömör egységét veszély fenyegeti azoknak a liberális képviselőknek kiválási törekvése miatt, kik a liberális kormányzattal elégedetlenek s kik ennek kifejezést is adtak. Ez elégedetlenkedő képviselők törekvése politikai körök nézete szerint az ellenzéki akciók megindításával párhuzamosan fog realizálódni.

Állítólag megkezdték a béketárgyalásokat Kinában

Csang-Cso-Lin azonban az elnöki palota bombázására készül

LONDON. Sanghaiból Londonba érkezett jelentések szerint az egymással vetélkedő tábornokok, akik Shanghai körül harcolnak, megkezdték a béketárgyalásokat.

A Reuter-ügynökség e hírrel szemben Mukdenből azt az értesítést szerezte, hogy Csang-Cso-Lin kijelentette, hogy ha Peking bombázására kerül sor, akkor ő az elnöki palotát veszi célba, ellenben a külföldi követek negyedén nem fog sérelem esni.

Későbbben érkezett sanghai lapjelentések szerint a kínai ellenfelek állítólag béketárgyalásokba kezdtek.

A sötétség iskolapolitikája

Végső csapás az új kisebbségi tanítógenerációra — Regátbe" diákokkal cserélik ki a képzett erdélyi tanítókat

NAGYKAROLY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ma már csak az megy tanítói pályára, aki kultúrája iránti nagy szeretetében számolt a koplalással és Anghelcsu iskolapolitikájának borzalmaival. De minden hiába, az új tanítógeneráció a porban hever, mert nem bírja már a küzdelmet és a kiéhezést. A törhetetlennek látszó ambíciót megtörte a legújabb rendelkezés, mely az épülő új iskolák tanítói székeit fiatal, okiráltságbeli diákokkal tölti meg és a képzett okleveles tanítókat teljesen mellözi.

Az utóbbi években képesített tanítók legnagyobb része megtanult románul, a vizsgákon azonban elutasították őket, mert nem volt állásuk.

Erdélyben a kisebbségek egy-egy parancs szóra százzsámra emelték ki a földből az új állami iskolákat, a közoktatásügyi miniszterium pedig ezekben az iskolákba nem képzett, ambícióval telt, állásnélküli, erdélyi tanítókat helyezett, hanem százzsámra hozott

Erdélybe fiatal, tapasztalatlan diákokat a regátból, kik felemelt fizetés mellett fognak tanítani.

Az erdélyi tanítóknak viszont a regátban ajánlanak állásokat redukált fizetésekkel, sőt soknak csak úgy, ha saját költségén megy le valamelyik okiráltságbeli iskolába gyakorlatot szerezni.

Az erdélyi magyarságnak a saját verejtékes munkájával épített iskoláiban joga van saját tanítóhoz és joga van ahhoz, hogy gyermekeit képzett tanítókkal taníttassa.

Az ilyen és ehhez hasonló erőszakos intézkedésekkel nem érnek célt. Erdély tanítói eddig példát mutattak az egész világnak abból, hogy öntudatos és céltudatos munkával hogyan kell becsületes egész embereket nevelni.

Anghelcsu vad politikája férges gyümölcsöt terem és sötétté teszi a jövőt. Nincs, aki becsületes polgárokat neveljen.

Ma ítélik meg a csongrádi bombapörben

Szigoru ítéletet kér az ügyész, felmentést a védők

(A Brassói Lapok munkatársától.) Ma ítélik meg a szolnoki kir. törvényszék a csongrádi bombamerénylők felett, akik ellen a bizonyítási eljárást tegnap délelőtt befejezték. Borsai ügyész vádbeszédében a legszigorubb büntetés kimérését kéri a vádlottakra, akik minden elfogadható lélektani indok nélkül előttük közömbös embereket megöltek. Most az ítélező bíróság előtt nem mutatnak semmiféle megbánást, sőt mindenáron tagadva menekülni igyekeznek a büntetéstől. Vádbeszédében Simkó József elsőrendű és Bölönyi Miklós másodrendű vádlottat, mint tettestársakat Fülöp Andor, Piroška György, Piroška János és Sághy János vádlottakat, mint felbujtókat, Sághy Rókuszt, mint bűnszervezőt háromrendbeli gyilkosság büntetével és huszonöt gyilkosság kísérletével vádolja meg. Az előre megfontolt szándék Simkó részéről is kimutatható, hiszen neki 4—5 órája volt a megbeszélés és a tett között. Végül újból hangsúlyozta az ügyész, hogy szigoru büntetést kér.

Majd a sértettek képviselői bejelentették, hogy a magánjogi igényt polgári úton kívánják érvényesíteni. A védőbeszé-

dek elmondására csak délután került sor. Széchenyi István dr. védőbeszédében azt hangoztatta, hogy a nyomozás semmit sem eredményezett és a vádlottak ellen nincs más bizonyíték, mint a kikényszerített vallomásuk. Valamennyi vádlott felmentését kéri.

Dr. Ulain Ferenc védő is azt állította védőbeszédében, hogy az ügyész a főtárgyaláson semmi bizonyítékot nem produkálhatott a vádlottak ellen. Hangsúlyozta, hogy a védelem meggyőződésből áll a vádlottak mellett. Tiszaeszlárra emlékeztet, előbb ott is sugdolóztak, azután a lapok is írni kezdtek. A főtárgyaláson volt elég tanu-beismerés, mégis megállapította a bíróság, hogy az eljárásnál olyan szabálytalanságok merültek fel, hogy nem hozhat marasztaló ítéletet. A csongrádi eset is hasonló. Kéri a vádlottak felmentését. Az ügyész, majd Széchenyi válasza után a vádlottak egymásután annyit mondanak, hogy ártatlannak érzik magukat és felmentő ítéletet kérnek.

Elnök bejelenti, hogy a bűnpörben pénteken délután félnégy órakor kiliridet az ítéletet.

Sikkasztás, csalás, lopás...

A fogházak volt vezérigazgatójának bűnlajstroma — Hogy épített házat és hogy szerzett vagyont hozzá?

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Még Marzescu igazságügyminiszter hivatalbalépésekor elbocsátották állásából J. Gonescut, a fogházak vezérigazgatóját, aki ellen már akkoriban több panasz érkezett. Nemsokára követte ezt Marinescu és Arsenescu aligazgatók elbocsátása is, kiket azzal a gyanúval illették, hogy súlyos szabálytalanságokat követtek el az állam terhére.

Az új igazságügyminiszter azonnal vizsgálatot rendelt el a volt igazgatók ellen, annál is inkább, mert a krajovai fogházak igazgatója kijelentette, hogy főnökei megvesztegethetők voltak. A vizsgálóbizottság fejevé Barbu Berzeonu inspektort neveztek ki, aki hosszas és aprólékos kutatások, a tanúk többszörös kihallgatása és számos adat összegyűjtése után szenzációs felfedezéseket tett.

Megállapította, hogy a volt igazgatók nemcsak hogy rosszul igazgatták a rájuk bízott fogházakat, hanem olyan visszaéléseket is követtek el, melyek a büntetőtörvénykönyv paragrafusai alá esnek. Így például a fegyverek munkáját több éven át csak saját céljaikra használták fel, s az ezért járó összeget, bármily csekély is volt az, még mai napig sem fizették ki.

1921 és 1922-ben az igazgatók engedélyt kértek az igazságügyminiszterium-

tól, hogy Vacarestiben a fogház számára egy új épületet emeljenek s az ehhez szükséges téglát a rabokkal készíttessék. A téglákat azonban nem az épülethez, hanem a direktorok saját építkezéseikre használták fel. A megmaradt téglákat pedig eladták, ami szintén jelentős összeget jutott az igazgatók kezébe.

A fogháznak 1921-ben fára volt szükség. Az igazgatók 7000 lejes ajánlatot kaptak, azonban az elszámolásban 7500 lej árat tüntettek fel. A vizsgálat megállapította, hogy az igazgatók csak 7000 lej fizettek ki, a különbözetet pedig Jonescu tette zsebre. Hasonlóképpen jártak el a szappanvásárlásnál is, amikor a 14 lej egységár helyett állítólag 17.50 lejért vásároltak. A 15.000 lejnyi különbözet Arsenescu uré lett.

Ezenkívül három ízben kértek a pénzügyminiszteriumtól száz-százezer lej előleget a vidéki börtönök céljaira. Ebből azonban csak 20—30 ezer lej jutott el rendeltetési helyére, a többit az igazgatók elszikkasztották. Még több apró szabálytalanságot fedeztek fel a vizsgálat folyamán s megállapítást nyert, hogy az igazgatók igen nagy összegekkel károsították meg az államot.

Mikor az igazságügyminiszter a vizsgálat eredményéről értesült, azonnal elrendelte a volt igazgatók letartóztatását.

Újból sikasztott egy adótárnok

DEVA. (A Brassói Lapok munkatársától). «Minden víz a tengerbe folyik és a tenger még sincs tele». BölcS Salamonnak ezen megfigyelését ma így lehetne variálni: Minden pénz a kincstárba ömlik és ez mégis mindig üres. Mindkét jelenség egy okra vezethető vissza: a párologásra, mégis lényeges különbség van a kettő között. A tengerből ugyan elpárolog a víz, de eső alakjában újból áldást hozólag visszatér, de az a rengeteg pénz amely a kincstár kasszájából mellékutakon el párolog, ritkán kerül vissza.

Jelenleg a boicai adótárnok a soros. Popica György az imperium kezdete óta áll a boicai adóhivatal élén. Vannak Boicánál jelentékenyebb falvak, az adótárnoki állásnál is vannak nagyobb pozíciók, Popica György mégis úgy viselkedett, mintha ő volna a jó isten boicai helytartója. Erőszakosságára nézve jellemző eset, hogy a boicai heti piacon megtiltotta a dévai mészárosoknak, hogy vágni való állatokat vásároljanak. Miután azonban a mészárosok e törvénytelen fellépést nem akarják respektálni, Popica ur hatalmat használt ellenük. Háztartását is kiskirályi módon rendezte be. Telt bőven a gyűlt pénzéből. Most azután kiderült, hogy a boicai kiskirály közönséges tolvaj, sikkasztó, és okirathamisító. Az e napokban megejtett rováncsolásnál százezer lejt felülhaladó hiányt állapítottak meg, mértis Popicát a kir. ügyészség letartóztatta. Minthogy azonban Popica protektorai a kárt megtérítették, azonnal szabad lábra helyezték.

Most aztán kiderült, hogy Popica az előző években is jelentékeny összegekkel károsította meg a kincstárt, és így most már a vizsgálót egész működési idejére terjesztik ki.

Erdekes, hogy Popica az eddigi iskolák egyikéhez sem csatlakozott, hanem önálló rendszer szerint dolgozott. Egyszerűen ellopja a pénzügyigazgatásnál lévő és hivatalosan lebélyegzett nyugtakönyveket és azoknak nyugtáit használta fel vígan.

A legszomorúbb azonban az, hogy ebben és sok más esetben a bűnös a kár megtérítése mellett ép bőrrel menekül, holott az ilyen bűncselekmények éppen azért üldözendők hivatalból, hogy példákat statuáljanak.

Megint a sorsjegyek

(A Brassói Lapok munkatársától.) Alig két héttel ezelőtt a belügyi kormányfő megtiltotta az állami hatóságoknak, hivataloknak, közegeknek, hogy színházjegyek és sorsjegyek árusításával foglalkozzanak, mert az a közvéleményben is mindenkor osztatlan visszatetszést váltott ki. Midőn a helyes intencióktól sugallott rendelkezést regisztráltuk, nyomban megjegyeztük, hogy annak végrehajtásához a legnagyobb erélyre és komolyságra van szükség, nehogy írott betű maradjon a rendelet. Már is beigazolódtott, hogy ennek a kóros tünetnek a kiirtását sem vették komolyan. A brassói rendőrségben néhány napja újból árusítanak sorsjegyeket. Ezeket a sorsjegyeket, amelyeket az «Inainte» testnevelési társaság adott ki s állítólag a rendőrök árvaínak a felsegélyezésére szolgál, darabonként 20 lejért mindenkinek meg kell vásárolnia, akinek mostanában ügyes-bajos dolga akad a rendőrségen.

Erdeklődtünk a rendőrségen, ahol elmondották, hogy a vármegyei prefektura megbízásából kell tudniok a sorsjegyeken. Erdeklődtünk a megyeházán, ahol elmondották, hogy a sorsjegyeket felsőbb helyről kapták elárúsítás végett. Felsőbb helyről. Mi lehet ez? Csak a belügyminiszterium. A rendőrség parancsot teljesít, a prefektura parancsot teljesít, a belügyminiszterium parancsát. Ugyanazét a belügyminiszteriumét, amely tíz nappal ezelőtt eltávolította őket a sorsjegyárusítástól. Hát kérem, hogy vegyünk akkor komolyan a belügyminiszteriumot és a jogrendet, ha még ez a két tényező sem veszi komolyan magát.

(*) A F. S. S. R. labdarúgó szakosztálya központ, bizottságának általános szabályai hiteles magyar fordításban megjelent és kapható a Brassói Lapok könyvtárában. Minden futballal foglalkozó ember el kell olvassa ezt a könyvet. Ára 20— lej.

Az amerikai külpolitika az Egyesült Európai Államok megépítését tűzte ki célul

A köztársasági párt utasítására Coolidge elnök új világkonferenciát köteles összehívni — Egy amerikai diplomata nyilatkozata a Brassói Lapok részére

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától). A páris-környéki béketárgyalások súlyos következményeinek hatása alatt óriási arányú mozgalom keletkezett Amerikában, az Egyesült Államok egész területén, melynek célja az, hogy az Unió hivatalos külpolitikáját szembeállítsák az európai kontinensen dúló hatalmi törekvésekkel és megvesseék alapját az igazságos és igazi világbékeknek. Az időközben elmúlt évtizedek alatt túlnőtt az a mozgalom, az egyszerű társadalmi hullámokon, a leghatalmasabb politikai párt, az amerikai köztársasági párt vette kezébe a nagy követelést. Legutóbbi kongresszusán Lodge szenátor, a párt vezére, javaslatot is terjesztett elő arról, hogy mondja ki határozatilag a párt útján Amerika egész közvéleménye, hogy egységesen követeli az amerikai politikától a világbéke megszilárdítását. A kongresszusnak eme május eleji ülése után a köztársasági párt a szóbeli érvelésben lezavasztotta az Egyesült Államok egész lakosságát és a szavazatok abszolút többsége alapján most indítványt terjesztenek be a szenátus elé, mely szerint utasítsa a törvényhozás a nép nevében Coolidge elnököt egy új világbéke-konferencia sürgős összehívására.

Ez az esemény jelentőségében és általános kihatásaiban minden eddigiek felett álló. Es ebben a jelentőségben még jobban ki-domborodik az alábbi nyilatkozat szerint, a melyet egyik Budapesten levő előkelő amerikai diplomata adott a kérdésről a Brassói Lapok nyilvánossága számára:

Nem önző amerikai érdek

— Különös, hogy az európai sajtó általában nem vett tudomást azokról a már évek óta hullámzó mozgalmakról, amikben az Egyesült Államok egész társadalmi készült a békeszerződések revíziójának kikövetelésére. Igyekeztek is mozgalmainkat az érdekelt európai államok a legnagyobb mértékű ellenpropagandával elirányítani a céltól, ám az amerikai közvéleményt egyrészt az ottani sajtó, másrészt az Európában tanulmányokat végzett politikusok nagyon helyesen és alaposan informálták úgy, hogy a mozgalom befolyásolatlanul fejlődött ki a mai stádiumára.

— Higgyék el végre Európában mindent, hogy nem önző amerikai cél a mi béke revíziós követelésünk. Olyan háborút szenvedett el ez a kontinens, hogy ezután az összes népek nyugalma érdekében csak kiegyenlítéses békéről lehet szó. Hiszen a háború borzalma nem múlt el erről a föld-résztől még most sem, ebben az évek óta már meglévő békében. Németország testén francia katonák, gazdaságán francia politika uralkodik és teszi a legteljesebben tönkre nemcsak államát, de egyedeit is a birodalomnak. A keleteurópai eltolódások pedig a mai formájában megoldhatatlan, kisebbségi problémát teremtettek. Így a magyar kisebbségeken kívül Romániának például sok gondot okozó szerb kisebbsége is van, Szerbiának viszont román kisebbsége, amiből kifolyólag már számtalanszor keletkezett területkövetelés is. Hasonló a helyzet Csehszlovákiában a lengyel kisebbségek ügyében, ahol Javorina birtoklása éppen ezért nuncs még elintézve.

A népszövetség nem hivatott az építésre

— Az amerikai mozgalom nem lát a népszövetség erősen befolyásolt intézményében olyan világtörumot, amely ezeken a nagy bajokon jól tudjon segíteni. Megakarja építeni tehát a politikákon, hatalmi befolyásokon kívül álló, a népszövetségtől független nemzetközi legfelső döntőbírásgot olyan hatáskörrel, hogy az minden panaszt fenntartás nélkül elfogadjon és minden jogsérelmet megfellebbezhetetlen joghatállyal orvosoljon. Ennek az intézménynek kell aztán azonnal revízió alá vennie Európa égető kérdéseit.

Európai Egyesült Államok

— Az amerikai akció azonban átgérezményben egy nagy, ideális egyesült államokba akarja terelni és összeforrasztani az európai nemzeteket. Keleteurópában ennek a szükségessége már hangosan és sokszor jutott kifejezésre az aldunai, esetleg az egész dunamedencei országok gazdasági konfede-

rációja kérdésében, amit egyébként a békeszerződések is ajánlanak és amit Amerika a legerőteljesebben támogatna. Az európai egyesült államok ténye mindenfelől való jelentőségű volna, épp úgy az igazi béke és kulturális fejlődés lehetőségei szempontjából, mint gazdaságiakban. Jelentene azt, hogy nem volna oka Európának többé háborúra, jelentene, hogy amerikai mintára minden egyesült ország szabadon fejleszthetné magát a nagy emberi ideálok felé és végül a közös gazdaság abszolút jólétet biztosíthatna valamennyi népnél.

— Dehát ez az állapot — legalább egész Európára vonatkoztatva — egyelőre nem következhetik be még. Amennyire akadályai ennek nyugaton a győzelem előnyei, annyira sürgetik keleten viszont a háboru utáni súlyos következmények a nemzetek kooperációját. Az bizonyos, hogy a Coolidge elnök által még ebben az évben összehívandó új világkonferencián a nemzetközi független és teljes jogkörű döntőbírásgot kifizorszírozása után pozitív ajánlattal lép elő Amerika az európai egyesült államok, akár mint kontinentális gazdasági konföderáció megépítése érdekében. (r. o.)

Lökéletes szabásu raglánok csak NEUMANN-nál.

Törökország sohasem mond le Mossulról Georgiát védelmébe veszi a népszövetség

GENE. A népszövetség mai ülésén több nagyfontosságú határozatot hoztak. Legelső sorban elhatározták, hogy felszólítják a nagykövetek tanácsát az albán határ melőbbi rendezésére. A mossuli kérdésben Par-moor lord kijelentette, hogy a döntésre elismeri illetékesnek a népszövetséget. Fethi bey válaszában kifejtette, hogy Törökország soha sem fog lemondani Mossulról, a déli határra vonatkozólag pedig kijelentette, hogy népszavazás alapján létrejött határt elfogadja. Végül tiltakozását jelentette be, hogy Anglia katonai gyakorlatokat végez a határmentén.

Georgiát nem hagyja a népszövetség

A délutáni ülésen elfogadták a már ismert Georgiára vonatkozó francia-angol-belga határozati javaslatot. Murray angol delegátus kijelentette, hogy ez nem jelent beavatkozást Oroszország belügyeibe, majd többen követelték, hogy Georgia érdekében történjék már valami, mert a világ nem hajlandó az igazságtalanságokat tovább tűrni.

A katonai ellenőrzések kérdése

A nyilvános ülések után zárt tárgyalás következett, melyen Németország, Bulgária, Ausztria és Magyarország katonai ellenőrzésének kérdését beszélték meg. Ennek a kérdésnek eldöntését a békeszerződések értelmében a népszövetség szerveire bízzák.

Köszönet Nansennak

Ezután a közgyűlés köszönetét fejezte ki Nansennak, az örmény-orosz menekültek ügyében kifejtett gondoskodásáért, majd meghallgatta a második bizottság jelentését Ausztria pénzügyi ujjáépítéséről. Bounet előadó rámutatott arra a haladásra, amely lehetővé teszi a pénzügyi ellenőrzés megváltoztatását, sőt később megszüntetését. Mensdorf gróf Ausztria nevében megköszönte a méltánylást és biztosította a közgyűlést Ausztria őszinte érzelmeiről.

CSISZOLÓÁRUK,

(korongok, reszelők, kövek, vásznak, porok) a VEREINIGTE CARBORUNDUM

& ELEKTRITWERKE A. G. gyármányában, kizárólag

KAMARYT & MEDER cégnél BRASOV-TIMISOARA.

2034

Ali kezei hosszúak ...

Magyar gazdatiszt kálváriája az okiráltságban — Mi történt Sárkány Istvánnal egy év alatt a regáltban?

(A Brassói Lapok munkatársától). Az alábbiakban egy embernek, egy valakinek, egy román állampolgárnak határtalanul kiméltelen és kellemetlen meghurcolásáról számolunk be. Ez az ember bár sok mindennel volt vádolva, de amennyire olvasni lehet a kissé kusza tényállás sorai között, ártatlan, illetve nem követett el egyéb vakmerőséget, csak azt, hogy magyarnak született. Ez magában elegendő volt ahhoz, hogy hősünk hazánkban egy esztendőn keresztül a legféltlenebb hatósági torturának legyen kitéve.

A gyűlölt magyar

Történetünk színhelye az okiráltság, illetve annak Vasluj-megyebeli Negresti járásbeli istenáldotta termőfölddel megáldott helyisége: Smosia Schinetta. Itt Presan Constantin nyugalmazott tábornoknak, ki a háború alatt a román hadsereg vezérkari főnöke volt, mintegy 600 holdnyi birtoka van. Az egykori generális Sárkány István 27 éves olthévízi lakost szerződtette le gazdatisztnek, aki 1922. novemberében el is foglalta állását. A tábornokot ekkor teendői hosszabb időre Párisba szolgáltatták, ezért (28.225 szám alatti) hivatalos felhatalmazást adott a fiatal gazdatisztnek, hogy az belátása szerint, de felelősség terhe alatt vezesse a birtokot. Pénzt azonban mindössze 4.000 lejtt hagyott hátra a tábornok, úgy, hogy midőn később a birtokának mezei munkásokra volt szüksége, a gazdatiszt előzőleg kénytelen volt eladni mintegy 45.000 lej értékű bort, nehogy elakadjon a munka.

Csak sejteni lehet, hogy miért, de tudni nem, a környék három befolyásos embere Mihály Popa adóbeszedő, Dumitru Leonti csendőrmester és Cosceczu földműves, Presan generális jó barátja, elhatározták, hogy lehetetlennek teszik a «gyűlölt magyar» munkáját és nem nyugszanak addig, amíg bármilyen eszközökkel is nem semmisítik meg Sárkányt. Tervük részben sikert eredményezett, amennyiben a szerencsétlen fiatalember a kényszerű kalandok és megbotránkozató üldöztetések olyan sorozatának az áldozata lett, hogy abból Joe May, a neves filmrendező fejlődés nélkül megalkothatná leghatalmasabb opuszát.

Az adó perceptor még mielőtt ismerte volna a fiatalembert, Sárkány ellenségévé szegődött. S mikor első ízben járt fent nála a gazdatiszt egy hivatalos ügyben, a perceptor hangosan megjegyezte, hogy:

— Ez az a kutya magyar...

Az idegen paraszt pálinkája

Midőn Sárkány látta, hogy a hatóságok vezetői agresszív rosszindulatot táplálnak vele szemben s egyre másra vekszállják őt, levelet írt Párisba, a tábornoknak, s közölte vele a dolgokat. Presan azt válaszolta neki, hogy nyugodtan dolgozzék tovább, mint a birtok teljhatalmu vezetője és ne tarison semmitől. Közben szakadatlanul tartott a fiatalember üldöztetése, így egy ízben, midőn a közeli Bacest városba ment, Leontiék felbújtatták az ottani parasztságot, hogy állják útját és verjék meg Sárkányt. A gazdatiszt ez alkalommal csak pompás arab menjének köszönhetette, hogy simán elmenekülhetett a felbérlett parasztok csapdájából.

Május elsején, midőn nevenapját ülte a gazdatiszt, barátai vacsorára voltak hozzá hívva. Egyszerre beállt a mulatságra egy ismeretlen paraszt, aki előadta, hogy ő is részt akar venni a gazdatiszt örömeiben, és ezért egy üveg nehéz pálinkáhozott a részére. Sárkány már éppen ajkához akarta emelni az italt, midőn valami megmagyarázhatatlan ösztön arra kényszerítette, hogy ne igyék az idegen ember pálinkájából. A paraszt kiosont, s öt perc múlva kiderült, hogy az üvegben mérges szublimát-keverék van.

Két héttel később Párisban feladott távirat tudatta Sárkánnyal, hogy megérkezik a birtokra a tábornok felesége és anyósa. Sárkány ellenségei, a csendőrmester, a perceptor és a paraszt nem restelték a fáradságot és az érkezők elé utaztak, hogy már jóelőre befeketítsék előttük a gazdatisztet. Azonban másnap, midőn a tábornok felesége körülnézett a birtokon, meglepődötten konstata, hogy minden a legpéldásabban van gondozva.

Bolsevik, mert Petőfit olvas

Nemsokára azonban vendégségbe jött a birtokra egy rokkant ezredes, Virgil Stojnescu bukaresti államügyvéd, akit nem tud-

ni milyen szálak fűztek a tábornok családjához. Stojnescunak szintén nem volt inyere az a helyzet, hogy magyar ember legyen a szép birtok felelős pozíciójában s ő is megkezdte földalatti munkáját Sárkány ellen. Befolyásolása folytán a tábornok felesége is elfordult Sárkánytól, s midőn Presanné megtudta, hogy a gazdatiszt a munkásoknak a régivel valamivel túrheterőbb eledelt adott, kijelentette, hogy Sárkány tönkreteszi a birtokot. A gazdatisztet, akit érthetően bántott a hálátlanság, arra hivatkozott, hogy a birtoknak az ő gazdálkodása alatt a 141.000 lejnyi kiadással szemben 1.430.000 lej a jövedelme. Az asszonynak azonban még fokozódott a gyűlölete Sárkány ellen, midőn ez fizetésemeletért kért munkásai részére, s hangsúlyozta, hogy a munkások eddig is csak azért dolgoztak alacsonyabb bérért, mert mint magyar emberek, mellette akartak maradni. Egy szép napon végül is megjelent a birtokon a csendőrmester, a kapitány és négy csendőr s azzal az indoklással, hogy Sárkány ellen felmerült a hűtlen kezelés vádja s ezért letartóztatják. Nosza behatoltak a gazdatiszt lakására, ahol összes ruháit, és pénzét, a tábornoktól nyert meghatalmazást, annak leveleit, nemkülönben a nyugtákat lefoglalták. Sárkányt mintegy 48 óra hosszat fogvatartották, anélkül, hogy az ügyészség tudott volna a dologról.

Különben is — mondták a csendőrök Sárkánynak — te veszedelmes bolsevik voltál Magyarországon és megöltél egy minisztert. Hamis névvel jöttél Romániába, s hogy bűnös vagy, arra elég bizonyíték ez a Petőfi verseskönyv, amelyet lakásodon találtunk.

Fogházból a sziguranca és vissza

Azzal beszéltették a vaslujai törvényszékre, ahol nem kevesebb, mint két hélig vizsgálati fogságban volt. Ezidő után közölték vele, hogy a vizsgálóbíró harmincezer lej kauce ellenében szabadlábra helyeztetné. Mivel ezt az összeget nem tudta kifizetni, továbbra is fogvamaradt. Elhagyatott helyzetében még a saját ügyvéde is zsarolni akarta és azzal a mesével, hogy a sziguranca átakarja tenni a határon Magyarországra, pénzt akart tőle kicsikarni az «elsimításra», azonban Sárkány visszautasította kérését. Midőn végre összeültek a törvényszék illetékes faktori, hogy döntsének. Sárkány István tovább fogvatartása kérdésében, az ügyész maga jelentette ki, hogy Sárkány ellen nem emelhető a hűtlen kezelés vádja, mivel a kihallgatott tanúk, a birtok munkásai egyöntetűen mind a gazdatiszt ártatlansága és feddhetetlen jelleme mellett tettek tanuságot. Így hát elrendelték a szabadlábra helyezését. Azonban mi történt...

Másnap reggel megjelenik egy detektív az ügyészségen, s kérte a kiadatását, mivel felsőbb utasításra Sárkányt Bukarestbe kell szállítani, mivel hogy kifogják utasítani az országból. Mivel pénze nem volt az utazásra, s ezért a rendőrség sebtében gyűjtést rendezett erre a célra. Egybe is gyűlt 422 lej. Mikor elérkezett az indulás ideje, Sárkány átadta a pénzt Nikocsa rendőrkormányosnak, aki önként vállalkozott arra, hogy Sárkány és felesége részére megváltja a jegyet. A rendőrkormányos azonban megszegte ígéretét, és a szerencsétlen ember utiköltségére szánt utolsó filléréivel megszökött. Erre a rendőrigazgató, akinek megessett a szíve a gazdatiszt kálváriáján, saját zsebéből vette ki az elutazásához szükséges összeget.

Bukarestben Vladimirescu sziguranca vezérigazgató hamarosan meggyőződött róla, hogy nincsen semmi ok a román hadsereg kötelékébe tartozó fiatalember kiutasítására s félóra múlva elengedték őt a sziguranca. Sárkány most már azon fáradozott, hogy újra visszanyerhesse a mindaddig zár alatt levő ruhaneműjét és pénzét. S bár erre megvolt az ügyészség írásbeli parancsa, Chirilovics csendőrkapitány megtagadta ennek végrehajtását. Sárkány ekkor arra gondolt, hogy nehé helyzetben segíteni fog rajta a tábornok, akinek érdekét mindenkor hűségesen szolgálta. Közben azonban maga Presan is ellensége lett Sárkánynak, mivel megsokalta azt az összeget, amire a szép gazdálkodás és az egymillió lejnél nagyobb évi tiszta jövedelem folytán felnövekedett a gazdatiszt természetbeni járandósága. (Az előző esztendőben mindössze 550 ezer lej volt a birtok hozadéka.) Így a tábornok nem is fogadta Sárkány Istvánt, be sem engedte a házába, hanem táv-

iratot menesztett a sziguranca vezérigazgató-ságához, hogy Sárkány orvul meg akarta őt gyilkolni. Ujból Bukarestbe vitték, ahol a vezérigazgató visszaadta ugyan a szabadságát, de egyben arra intette, hogy ügyeljen magára!

— Vigyázzon! — mondta Vladimirescu vezérigazgató. Ali kezei hosszúak! S magának olyan emberek az ellenségei, akiknek befolyásával szemben magam is tehetetlen vagyok.

Még állampolgár sem lehet

Sárkány erre hazatért Olthévizre, de itt sem lehetett sokáig nyugalma. Néhány nap múlva már megjelent a fiatalembert egy csendőr és kijelentette, hogy távirati felszólítás értelmében elő kell állítani Vaslujba. Az előállításra két napi haladékot kért Constantin Disem vaslujai ügyésztől, amit ez meg is adott. Mikor Jean Theodor Florescu akkori igazságügyminiszter értesült erről a haladékról, nyomban elcsapta állásából az ügyészt. A vizsgálóbíró kijelentette, hogy megint a tábornok feljelentésére indul meg ellene a hajsza. Végül közölte vele a vizsgálóbíró, hogy visszaadja ugyan a szabadságát, azonban tudomása van róla, hogy Sárkány ellensége Chirilovics csendőrszázados egész raj csendőrt bízott meg azzal, hogy elutazása alkalmával a pályaudvaron csipjék le Sárkányt.

A fiatalember ezután ismeretlen vidéken, ezer izgalom között, éjnek idején átszökött a szomszéd faluba s csak ott szállt vonatra.

Hogy mertél felügyelet nélkül meglozni a faluból — ezzel fogadta őt Olthévizen a csendőr, aki a lakásában várt rá. Előadta, hogy neki távirati utasítása van Chirilovics kapitánytól, hogy a «vádoltat» a csendőrkapitányságra kell juttatni. El is utasították Sárkányt, de itt Sárkány nem a csendőrpáncsnokságra, hanem az ügyészségre kísértette magát a tereppel nem ismerős kíséreléssel s veszedelmes helyzetében az ügyész jóindulatát kérte. Az ügyész ekkor energikusan közbelépett s megakadályozta azt, hogy Sárkányt a csendőrkapitányságra hurcolják. Chirilovics kapitány ekkor észrevette, tartani kezdett a következményektől s egy bocsánatkérő levélben az ügyész elnézését kérte a történetek felett.

A fiatalember ekkor katonai írással segítettével akarta tisztázni magát a kommunizmus vádjától. A vaslujai Cercul de regre tarénál lerázták őt azzal, hogy az iratait Brassóba küldték. Ezután ideutazott Sárkány, ahol kint, hogy sem a helybeli Cercul de rekrutarehoz, sem a városi katonai ügyosztályhoz nem érkeztek meg az iratai, tehát azokat is eltüntette valaki, hogy még súlyosabb tegye a helyzetét. Utólag még az állampolgárok sorából is törölték bárni előzőleg minden baj nélkül felvették. Hja, Ali keze hosszúak.

S bár júniusban egy éve volt már, hogy megindult ellene a hajsza, annak a 141 ezer lejnek az «eltérőzése» miatt, amelyet Sárkány voltaképpen a munkások fizetésére költött, a vizsgálat ennyi idő alatt semmit sem produkált ellene. Sárkány István ma Brassóban él és a cementgyárban dolgozik. S ha nem is követhet el olyan nemzetmentő hőstetteket, amint a tábornok ur, a csendőrmester ur, meg a perceptor ur, meg a komiszió ur, azért mégis hasznos hajthat az országban, ha ezentul meg lesz a nyugalma. Pedig a munka mellett még más teendője is van felejteni ezt a rémítő herce-hurcát. Mert higgye el tábornok ur és perceptor ur és a többiek, hogy nagyon sokat kell felejteni a génynek, hogy elmúlják a lelkéből minden keserűség.

Zongorázik?

Megjelent az új Moravetz-album!

Hegedül?

Megjelent az új Moravetz-album!

Cimbalmozik?

Megjelent az új Moravetz-album!

Fuvolázik?

Megjelent az új Moravetz-album!

Clarinetot vagy mandolint játszik?

Megjelent az új Moravetz-album!

Minden hangszerre külön kiadás készült.

294 l. Mindenütt kaphatók.

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

Beszélgemink...

Agyó grenadin...

Nem bucsuzom a báránnyelől, nem a virágos réttől, nem mondok orevoárt a nap meleg sugarának, téled bucsuzom el melegen, fájón és mélyen grenadin és batiszt. Fogalmad sincs róla, hogyan szerettelek, fogalmad sincs róla mennyire megszoktalak, jó pajtasok voltunk egész nyáron át; most bánatosan integetek utánad... agyó grenadin... agyó batiszt... nyári vándorlásaim indiszkret elemkacagói... agyó... Isten veletek,

Tavasszal megváltozik az ucca képe. Nem a hóvirág, nem az ibolya jelzik a nagyváros tavaszát (hóvirágot és ibolyát télen is vásárolhat a gavallér) hanem a grenadin. Kinyílnak és kivirágognak a nagyvárosok asszonyvirágai és a szép grenadin szirmakkal játszik már az első langymeleg tavaszi napon. Eltűnnek a nyűttes kabátok, az elkopott jabbundák (mert bundának már csak jajgatva lehet a kócos, hullott prémet nevezni) nem látjuk többé a kifényesedett szöveteket, a melyeken mint prizma megtörlik a tavaszi nap, a kicsi nők, egy nagyváros szivárványának káprázatos színei, frissen mosott, keményített, vasalt szallagozott, fodrozott sokszínű grenadin-ruhákban jelennek meg. Hogy tele lesz színeikkel egyszerre a szürke aszfalt, milyen káprázatos színtobzódást eredményeznek, az olcsó, alig százba kerülő habkönnyű csodák.

Nagyon kedvesek a grenadinok. Éhes-szemű és éhes szerelmű diágyerekek, akik nyáron bottal járnak, cigarettáznak... sőt monoklit is erőltetnek szemük elé, hogyan bámulják ha keresztülsüt rajtuk a nap. Indiszkret, botrányosan szemtelen, kedvesen árulkodó a grenadinruha, olyas mit árul el, amit rajongó éhségű fiatalok soha sem láthatnak télen, könnyű habjuk alatt látszik minden kis izom minden apró megmozdulása, könnyed és mégis monumentális játéka, a pihegés, és halványan, körvonalozottan a fehérnemű csodák. Grenadin és batiszt, tudjátok-e, hogy hány álmatlan éjszakát, hány torokkiszáradást eredményeztek három vagy négy hosszú nyári hónapokon át.

Varrólányok selyme, masamódok bársonya, házmesterleányok brokáttja, gépírók krepdesinje, kóristanók zszor-zsettja, grenadin fájó szívvvel bucsuzom téled. Eltűnik a színed, a frissen vasaltságod, eltűnik egy-egy huncut kirándulás emléke, eltűnik az indiszkreciód és — leg-szomorubb — eltűnik az olcsóságod. Szegény, kis férgei az életnek már nem lehetnek csinosak és tiszták a szövet drága, a tavalyit már kifordítva is alig lehet hordani, szövetruhához bőrcipő, vagy antilop kell, a grenadinhoz olcsó fehér vászon, pedig a tavalyi cipődnek már ferdén áll a sarka, grenadin ruhában fődellen fejjel incselkedik a nap, a szövethez elő kell keresni a rettenetes tavalyi kalapszörnyeket, te kicsi leány, aki tegnap üde voltál csinos, frissen mosott és vasalt, aki tisztaságillatot terjesztettél magad körül, holnap, rossz szövetruhában, ferdésarku cipőben, rongyos bársonyu kalappal, kopott macskaszőrrel a nyakadban jelensz meg az uccán. Esküszöm, sirni tudnék.

Agyó grenadin, bucsuzom téled. Nem várom vissza a báránnyelől, nem a virágos rétet, nem mondok orevoárt a nap melegen tűző sugarának, de utánad sirok, téged kívánlak vissza nagy vágyakozással, te nagyváros virágszirma, könnyű mosott, vasalt, illatos, szemtelen, drága-olcsó, nagyon olcsó grenadin!

Tyrnauer István.

Még ma sem kapták meg napidijaikat a pénzbeváltást végző tisztviselők

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Épen tegnap irtuk meg a Baritz Ferenc esetét, aki még ma is hiába fut pénze után, mit a koronabeváltásra vonatkozó rendeleték jóhiszemű betartása miatt kell elvesztenie, s ma ismét foglalkozunk kell a beváltás ügyével, mert a hatóságok gonosz közömbössége még ma sem engedi, hogy elfeledhessük ennek a négy éve lefolyt pénzügyi manővernek szomorú következményeit, sem hogy megpróbáljuk kiheverni az akkor szenvedett veszteségeket. Nemhogy ez nem történhetik meg, hanem ellenkezően, minden kilátás megvan arra, hogy a koronabeváltás ügye hangos botrányba ful, — a beváltást követő negyedik esztendőben.

Nagyváradon 1920-ban a városi adóhivatal tisztviselői és az erre a célra szervezett polgári bizottságok végezték a koronabeváltási munkálatokat. Sokszor éjfél utánig is eltartott a lelkiismeretes, idegölő munka és a pénzsámlálás a lehető legnagyobb rendben történt. Ugyan azok a tisztviselők és ugyanazon polgári bizottságok, akik végkimerülésig dolgoztak a pénzbeváltáskor, végezték a 40 százalékos bonnok beváltásának még idegölőbb munkáját is. A pénzbeváltás után — ami nyolcvan napi megfeszített munkát követelt, — azonnal hozzákezdtek a városi adóhivatal tisztviselői ahhoz, hogy évekre visszamenőleg megállapítsák az adóhátralékokat, hogy ezeket az összegeket azután az 40 százalékos bonnok összegéből levonják.

A korona, illetőleg a bonnbeváltási munkálatoknál közreműködő tisztviselőknek és a polgári bizottságok tagjainak 40, 60 és 75 lej napidiját ígért a pénzügyi kormány, amit akkor még jó lejben kellett volna kifizetni.

Mi történt a napidijakkal?

Erre a célra a 40 százalékos bonnok összegéből le is vontak 5 százalékot, azon a címen, hogy ebből az összegből fogják kifizetni a tisztviselők és a bizottságok napidijait, valamint a felmerült kiadásokat. Ezen a címen a városi adóhivatal három és félmillió lejt szedett be, ami 1921-ben még igen tekintélyes összeget jelentett. Ezt az összeget az összes iratokkal egyetemben beszállították a nagyváradi pénzügyigazgatósághoz és a munkában kimerült, nemcsak a köz, de az állam érdekében is hónapokig erősen igénybeveit tisztviselők várták, hogy napidijukat a pénzügyigazgatóság egy összegben kiutalja nekik.

Teltek, multak a napok és a tisztviselők, akik nemcsak a köz érdekében, de a napidijakért is éjt napot egybetéve dolgoztak, hogy nyomoruságos helyzetükön segíthessenek, mindhiába várták, hogy az állam honorálja becsületes, fáradhatatlan munkásságukat. De sem a városi, sem a megyei pénz és bonnbeváltásoknál igénybeveit tisztviselők nem kapták meg illetményeiket és hiába sürgették jogos követeléseik kifizetését, ígéreteknél egyebet mai napig sem kaptak.

Pénz helyett újabb összeírás

Néhány héttel ezelőtt — a bonnbeváltás után három évvel — leirat érkezett a pénzügyigazgatósághoz a pénzügyminisztériumtól, aki elrendelte a pénzbeváltás és bonnbeváltás munkálatában részt vett tisztviselők újból való összeírását, amire azért volt szükség, mert időközben az iratok, amelyek egy része a nagyváradi pénzügyigazgatóságnál, más része pedig a Banca Nacionala itteni fiókjánál voltak elhelyezve, eddig meg nem állapított körülmények között eltűntek.

Az összeírást a miniszteri rendeletre meg is kezdték. Ámde azok a tisztviselők, akik 1920—21-ben annyi lelkiismeretességgel és fáradtsággal dolgoztak az állam és a köz érdekében, elhaláloztak, hogyha most sem kapják meg jogos

követeléseiket, per utján fogják követelni napidijaik kifizetését.

Összeírás után — per

Csak hogy ebben ismét akadályok merülhetnek fel, mert a tisztviselők nagy része állami szolgálatban van s tudvalevőleg köztisztviselő csak fölöttes hatóságának engedélyével indíthat pört. Most már aztán igen kétséges, hogy az állami tisztviselők kapnak-e engedélyt az államtól, — hogy pert indíthassanak az államkincstár ellen.

Tanuljon románul a hivatalfőnökétől

NAGYKAROLY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A szatmármegyei postatisztviselők tudvalevőleg október közepén vizsgáznak a román nyelvből.

Egy hivatalos nyilatkozat szerint nem veszik tekintetbe, hogy a tisztviselők tisztviselőhiány következtében beállott munkatörődés miatt nem tudtak tanulni és azonnal elbocsájtják a szolgálatból azokat, akik nem felelnek meg.

A posta vezérigazgatóságnak az a nézete, hogy a román nyelvet minden tisztviselő elsajátíthatta a hivatalfőnökével való érintkezés közben.

Ez a felfogás nem válik dicsőségére a postavezérigazgatóságnak, amelyik nem gondoskodott megfelelő számú tisztviselőről és így nem adott alkalmat és módot tisztviselőnek a román nyelv tanulására.

Nők alkonya a vasutnál

Bukarestből jelenti a táviró, hogy a kerületi vasutigazgatók szokásos havi konferenciáján döntő csapást mértek hazánk azon állás után sóvárgó hölgyeire, akik — jobb híjján — az államvasutak körében szerettek volna elhelyezkedni. Románia vasuti üzletvezetőségein évek óta nagyszámú nő működik a férfialkalmasítottak érthető öröme. A nőnemű vasutas — ha mint munkaerő a férfi mögött marad is — többé-kevésbé megédesíti a hivatalok pergamentszerű szárazságát és a munkához üdvös, vagy legalább is ártalmatlan derűt, szubtilis kedvességet csempész a lélektelen íróasztalok fölé. Miért, miért nem, de a CFR. vezetősége emberemlékezet óta rossz szemmel nézte a nők szereplését a vasutnál. Jonescu vezérigazgatónak például annak idején minden ötödik rendelkezése a vasuti tisztviselő viselkedésének, vagy öltözködésének a szabályozásáról szólt. Ebben a korszakban legalább is olyan fontos vasuti ügyi tényező volt a nő, mint a — karambolok.

Emlékszünk például egy rendeletre, amely szerint a nőknek a hivatalban nyakig érő fekete uniformist kellett viselni. A rendelet indokolása az volt, hogy a »ki vágott ruha és a szabadonmaradó testrész a munkánál feszélyezi, esetleg izgatja a tisztviselő környezetét.« Hát ez nagyon szellemes volt, azonban Jonescu vezérigazgató, mielőtt keresztülvihette volna összes reformterveit a női alkalmazottak öltöztetése terén, megbukott s a vasutasnők első dolga az volt, hogy emancipálják magukat a merev rendszabályok alól. Újból saját belátásuk szerint viselkedtek és öltözködtek, s közben ujult erővel megindult a nők özönlése a vasuthoz. Végül is az államvasutak vezetői megsohálták a feminizmus túltengését a vasuton és tegnapi konferenciájukon elhatározták, hogy rendeletileg beszüntetik a nőknek a CFR. szolgálatába való további alkalmazását. Egyes vasutigazgatók a mellett voltak, hogy az összes nőket száműzni kell a vasutól, a többség azonban jobbnak látta meghagyni állásában a vasutasnőket. Így ezentul több nőt nem vesznek fel a vasuthoz, amennyiben csak állásuk pótolható férfiakkal. Bizony, sok esetben nem pótolható...

A gólkirály. Futball-regény. Irta: Pánczél Lajos. Ára 35 lej. Megrendelhető a „Brassói Lapok” könyvosztályától Brassó, Kapu-u. 64-66.

HIREK

Vasárnap, szeptember 28.

Katolikus naptár: Pünkösd utáni tizenhatodik vasárnap. — Protestáns naptár: Vencel. — Görög naptár: Szeptember 15. Szent kereszt felmagasztalása utáni vasárnap. — Izraelita naptár: 5684. Elul 29. Az év utolsó napja. Újév előestéje. A nap kel 6 óra 10 perckor, nyugszik 18 óra 3 perckor. Holdváltás: újhold 22 óra 16 perckor. Időjárás: Némi változás várható.

Vágy a vágytalanság után

Hajrázik, zúg az izmos élet —
De rám a sors igát rakott,
S bár lépnek fürgét és nagyot,
A gyors futókkal el nem érek.

En édes Istenem, miért is
Nem adtál kissé több erőt?!
Hogy, im, az élet-nagymezőn
Együtt futhassam velük én is!

Ládd, így lekésem mindenünnél,
S míg sírva gyúrom a sarat:
Más vigan kacag és arat,
S éli az élet minden üdvét.

Nekem nem jut sok földi jó ki —
Uram, oltsd el hát, csendesen,
A vágyaimat is nekem,
S nem hallasz többet zúgolódni.

Mert meddő vágyak terhe nélkül
— Hová el minden út vezet —
Lábam simábban lépeget,
S lelkem elégedetté szépül...

Farcádi Sándor.

Október 1.

Felhívjuk tisztelt előfizetőink figyelmét erre a dátumra. Kérjük azokat, a kiknek előfizetése ezen a napon lejárt, hogy előfizetésük megújításáról idejekorán gondoskodjanak, nehogy a posta késedelmes kézbesítése miatt a lapküldés megakadon.

Előfizetési árak vidékre:

Egy évre	800 lej
Félévre	420 lej
Negyedévre	220 lej
Egy hónapra	80 lej

Tisztelettel:

A Brassói Lapok kiadóhivatala.

A Brassói Lapok gyűjtése a zetelaki tűzkárosultak részére

Irgalmas lelkű felebarátaink a mai napon nagyobb összeggel szívték a zetelaki tűzkárosultak fölsegélyezésére. Kérjük is felesleggel rendelkező jómódnak örvendő testvéreinket, hogy pénzadományaikkal sürgősen és kivétel nélkül járuljanak a leégett szerencsétlen lakosság anyagi támogatásához. Fontolják meg azt a régi de igaz közmondást: Bis dat, qui cito dat. Kétszeresen ad az, aki gyorsan segít.

A mai napon újabban adakoztak: V. N. 50 lej, Botfalusi cukorgyár 280, Szóts István ház tulajdonos 100, Barabás és Sipos Szentgyörgyről 100, dr. Szántó Samu ügyvéd Csikszeredáról 200, Török Ignác Csikszentdomokosról 50, Fuhrmann János Brassóból, Csikszentgyörgyi Takarékpénztár r. t. 400, dr. Imreh Samuné Kézdivásárhelyről 100 lej. A gyergyószentmiklósi gyűjtőben adakoztak: Jancsó és Miklós 200, Páll Sándor hentes 500, Bábcis Mihály 100, Török Tamás 50, Blénesy András 50, Kolozsvári József 40, Csiky Béla 100, Gereöffy Csanád 50, Stengel Károly 100, Székely Imre 50, Schvartz Gyula 100 lej. Mai gyűjtésünk összege 2680 lej. Összesen 31.773 lej. További adományokat szívesen elfogad és hírlapilag nyugtáz a Brassói Lapok kiadóhivatala.

— Világbéke kongresszus lesz Berlinben. Berlini tudósítónk jelenti: Október másodikától nyolcadikáig tartják meg Berlinben a huszonharmadik világbéke kongresszust, melyet a békeegyesületek nemzetközi szövetsége hívott össze. A nyilvános tanácskozás október 5-én az utolsó tíz év halottainak rendezett gyász ünnepséggel kezdődik.

— Eljegyzés. Stefkovits Mici és Dr. Kökössy Béla Budapest. jegyesek.

Oromolu nem helyesli a kormány politikáját

BUKAREST. (A Brassói Lapok munkatársától.) Oromolu, a Banca Nationala kormányzója óriási érdeklődésre számot tartó nyilatkozatot adott a londoni Financial News bukaresti tudósítójának. E nyilatkozatában a bankkormányzó határozottan kijelentette, hogy nem helyesli a liberális kormány pénzügyi politikáját. Kifejtette még Oromolu, hogy Romániának elengedhetetlen szüksége van a külföldi jókérésre. Bukarest pénzügyi köreiben óriási feltűnést keltett a nyilatkozat, mert annak hangjából az tűnik ki, hogy Oromolu bankkormányzó a király hozzájárulásával tett ilyen nyilatkozatot.

Felfüggesztették a csikszeredai sziguranca-főnökhelyettes

CSIKSZEREDA. (A Brassói Lapok munkatársától.) Nicolau csikszeredai sziguranca főnök feljelentésére legutóbb elrendelték a fegyelmi vizsgálatot Theodorescu Lázár sziguranca főnökhelyettes ellen különböző visszaélések miatt. A vizsgálat lefolytatására egy sziguranca vezérfelügyelő jött Csikszeredába, aki meg is győződött arról, hogy Theodorescu különböző bűnös manipulációkat követett el s ezért a helyettes főnököt felfüggesztették állásából. Ugyanez alkalommal Croitor Vazul detektívet elbocsátották állásából azzal az indoklással, hogy a detektív közhivatalnokhoz nem méltó viselkedést tanúsított.



— Az antiszemita egyetemi hallgatók pöre. Ma délután két órakor kezdik meg az igazságügyi palotában Mota antiszemita egyetemi hallgató és kuzista diák ügyének tárgyalását. Az egyetemi hallgatók tegnap és tegnapelőtt ülést tartottak s elhatározták, hogy a tárgyaláson nagy számban fognak megjelenni, hogy ez uton adjanak együttérzésüknek kifejezést. A főváros különböző helyein antiszemita iratokat osztogattak. Ugy tetszik, hogy az antiszemita mozgalmak újból kezdődnek ez alkalomból. A hatóságok ezért messze-menő óvintézkedéseket foganatosítottak. Az igazságügyi palotát és a körülötte levő uccákat és tereket katonaság és rendőrség tartja megszállva.

— Elkobozzák az Elnémult harangokat. Nagykárolyi tudósítónk jelenti: Ma távirati rendelet érkezett a kolozsvári szigurancafélfelügyelőségtől a szatmármegyei szigurancahoz, hogy Rákosi Viktor »Elnémult harangok« című művét kobozzák el. A rendelet nagy feltűnést keltett, mert az Elnémult harangokat egyszer már elkobozták.

— Szabásmintás divatlapok legújabb számai megérkeztek a Brassói Lapok könyvosztályába. Record 10 sz. 30 lej, A legújabb divat 9 sz. 30 lej. Perfect Mode 26 sz. 40 lej. Postai megrendeléseket azonnal elintézzük.

— Új udvari szállító. A főudvarmesteri hivatal leirata közli, hogy a király a temesvári Kandia-gyárnak az udvari szállító címet adományozta, ami a Kandia készítmények jószágának legfelsőbb elismerése. A király a múlt évi temesvári időzések meglátogatása a Kandia-gyárat és azóta ismétlenül érkeztek rendelések a főudvarmesteri hivatal részéről. Mikor nemrég öfaisége Temesvár környékén vadászott, az akkor rendezett ebédn szintén nem hiányzott a Kandia-csokoládé. Most aztán gyártmányai kiválóságának elismeréseképpen a Kandia megkapta a királytól az udvari szállító címet. Ez a magas kitüntetés jutalmazza a Kandia amata törekvésének, hogy minőségileg elsőrangú nyújtson és hogy gyártmányai külföldi készítményekkel teljesen egyenrangúak legyenek.

Folynak az angol-német tárgyalások

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A londoni lapok tegnapi számukban jelentették, hogy az angol-német tárgyalások meghiúsultak. Ezzel szemben — mint hivatalos helyről jelentik — a tényállás az, hogy a formális tárgyalások még nincsenek előkészítve, A tárgyalások most vannak folyamatban és itt voltak nehézségek, amelyeket már megoldottak, úgy, hogy még ma reggel is tárgyaltak.

Vita a háboru megakadályozásáról Németország a népszövetségben

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A népszövetség leszerelési bizottsága folytatta tanácskozását a döntőbíróági eljárásról, biztonságról, leszerelésről. Benes előadó kifejtette, hogy a béke megszegőivel szemben a katonai megtorló intézkedések végrehajtásánál az egyes államok urai maradnak a hadseregüknek. Komanudi jugoszláviai javasolja, hogy a támadó fél tekintessék úgy, mint aki önmagát automatikusan kizárta a népszövetségből. A vitát folytatják.

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A minisztertanács ma elfogadta azt a memorandumot, melyet Németország diplomáciai képviselői az érdekelt kormányoknak fognak átnyújtani Németországnak a népszövetségbe való belépéséről.

— Magyar csavargók önként jelentkeztek a román hadseregbe. Nagykárolyi tudósítónk jelenti: A börvelyi grancsárokna tegnap öt rendkívüli gyanus kinézésű csavargó jelentkezett. Előadták, hogy Magyarországon nem tudtak megélni, átszöktek Romániába és önként akarnak jelentkezni katonai szolgálatra. A grancsárok a nagykárolyi sziguranca alá kísérték őket, a sziguranca pedig átszállította a csavargókat a kolozsvári VI. hadosztály hadbíróóságához.

— Önfeláldozó tűzoltó. Nagykárolyi tudósítónk jelenti: Hétfőn délután két ház gyuladt ki egyszerre Nagykárolyban. Egy tűzoltó Makkay Péter, aki a veszélyrel nem törődve legelőször rohant a vízvezető csővel a lángok közé, súlyosan megsebesült. Az önkéntes tűzoltóság, melynek működése meg van tiltva, a tilalom dacára azonnal megjelent a tűznél és az oltásnál derekasan kivette részét a munkából. Az önkéntes tűzoltóság nélkül az egész városrész elhamvadt volna, mert a tűzoltóságnak egyszerre csak hat embere van szolgálatban és így az oltásnál csak hat emberrel jelentek meg.

— Könyvkedvelők figyelmébe. Bármely — bárhol hűdett könyv ugyanazon áron kapható nálam. Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat is áron veszek. Eladandó könyvekről jegyzéket kérek. Keszey Albert könyvkereskedő, Cluj-Kolozsvár.

— Szabadlábba helyezik Hitler. Berlinből jelentik: A birodalmi törvényszék október 1-én Hitler és Kriebelt feltételeken szabadlábba helyezi.

— Agyonlőtte magát, mert ölt. Berlinből jelentik: Hutten svéd bankár felesége agyonlőtte magát, mert autójával agyongázolta Dr. Schlitz német gróft.

— Óskori állat csontvázára akadnak Udvarhelymegyében. Csikszeredából jelentik a Brassói Lapoknak: Az udvarhelymegyei Homoródkeményfalván a legutóbbi napokban a kőszénbánya munkásai a föld színe alatt 130 méternyi mélységben egy hatalmas óskori állatcsontvázára bukkantak. A bányamunkások nem tulajdonítottak fontosságot a letetnek és csákányaikkal darabokra törték a kőszénhez hasonló fekete palinával bevont csontvázat. Később jelentették a dolgot a bányamérnöknek, aki a mammothhoz hasonló óriási csontváz darabjait elküldte a bukaresti Állattani Intézetnek, amelynek feladata lesz majd kideríteni, hogy melyik óskori állatnak a maradványáról van szó.

— **Részvényesata a budapesti tőzsdén.** Budapesti szerkesztőségünk jelenti: A budapesti tőzsdével kapcsolatos köröket és a főváros pénzügyi társadalmát napok óta az úgynevezett Szalámi-részvények birtokáért folyó ütközet tartja izgalomban. Az aradi származású Sényi-Seidner Miklós tőzsdebizománysos feljelentést tett négy tőzsdebizománysos ellen, akiknek az értékpapírokra fölvetett közt pénznek és kamatának visszafizetése ellenében vissza kellett volna adni a részvényeket, holott azokat időközben elzálogosították. A dolog a rendőrség elé került, amely legutóbb a feljelentett tőzsdebizománysosok közül Gerenday Gyulát letartóztatta. Haim laquest és Lukács Sándort őrizetbe vette. Az ügy óriási szenzációt keltett a pénzvilág körében, annál is inkább, a szereplők a főváros legismertebb tőzsdejátékosai közé tartoznak. Haim például rettegett kontreminer, aki a papírok hullámozására sokszor döntött be folyást gyakorolt. Mivel a kihallgatott tanúk igazolták, hogy a kérdéses Szalámi-részvényeket a gyanúsítottak nem adták zálogba, hanem azokat tőlük elsikkasztották, a rendőrség Lukácsot és Haimot szabadonengedte. Az eset miatt a tőzsdések tüntetést írták ki, akartak rendezni, amelyet utolsó pillanatban lefújtak.

— **Ertesítés.** Ertesitem úgy a helyi, mint vidéki igen tisztelt vevőimet, hogy folyó hó 29 és 30-án üzletem ünnep miatt zárva lesz. Gál Albert fűszer- és csemege kereskedő. Brassó, Kapu-ucca 68.

— **Főünnepi istentisztelet.** A brassói Árvaház-templomban folyó hó 28-án és 29-én este 8 órakor istentisztelet d. u. 1/47, reggel pedig 7 órakor kezdődik. Thoraolvasás 8, predikció 1/10 ésmuszaf isma 10 órakor lesz.

— **Telefonbekapcsolás.** Witting Alfréd dr. ügyvédi irodája Brassó, Kapu-ucca 44 sz. telefonkapcsolatot kapott 559 szám alatt.

— **Működő Mozgó.** Szombaton fut utóbbi »Montmart grófnője«, mindkét rész együtt. Vasárnap egy rendkívül tartalmas és kedves társadalmi életképet vetítenek. Címe: »A Besztercei fűszeresek«. Főszereplők: Lóth Ilona, Matyasovszky Ilona. Vasárnap délelőtt ugyan a gyermekvilág, mint a nagyok szórakoztatására a fegyvereket vetítik, főszerepben Luciano Albertini.

(*) **A borszéki borviz az ásványvizek királya.** Egyébani eladás az Áronsohn H. és Tsa cégnél. Telefonszám 7. Üvegenként kapható a Fiajti Orghidan kapu-uccai fűszer és csemege üzletében. 2035

(*) **Székrekedésnél reggel éhgyomorra egy pohár természetes FERENC JÓZSEF keserűvize iszunk.** 2075

— **Apolló Mozgó.** Ma mutatja be először az Apolló mozgó a nemrégiben öngyilkos lett Éva May legutolsó filmjét »Kisért a halál« címmel. Mintha érezte volna már a halál művésznő e film felvételekor, hogy rövid idő múlva önkezeléssel véget írja életének s azért választotta e tragikus történet utolsó filme tárgyát. Partnerei e megindító drámában a legnevesebb német filmszínészek Alphonse Fryland, Albert Abel, Steinrück, Bruno Decarly és a brassói közönség kedvence, Petrovics Szvetiszlav. A mozgó igazgatósága a legnagyobb áldozattól sem riad vissza, hogy megszerezze e szenzációs filmet, amely Európa minden mozgósínházában a leghatalmasabb sikert érte el. Epen ezért kényszerült az igazgatóság, hogy a helyi árakat mérsékelten felemelje. A kedvezményes jegyek csak szombaton 5—7 érvényesek. Jegyek előre válthatók 9—12 a mozirodában.

— **Tanintézetek, tanárok, tanítók, tanúk** helyi tankönyvet nálam jutányos áron megrendelhet. Keszey Albert könyvkereskedésében, Cluj-Körmény. 5849

(*) **Orvosi hír.** Dr. Nagy László orvos rendelője Árvaház-uccából Hentes-ucca 6. szám alá helyezte. Fogad: Bel, bejáró- sebész és vér (nemi) betegségeket d. e. 10—1 és d. u. 3—4-ig. 2100

— **Orvosi körökből.** Dr. Ritter bőrsz. és nemibetegségek szakorvosa vasárnap kivételével naponként rendel Hirsch-ucca 25. I. szám alatti rendelőben, nőknek 1—tél 2-ig, férfiaknak délelőtt 11—1, este tél 8—fél 9 óráig.

IRODALOM, MŰVÉSZET

Burián Károly meghalt

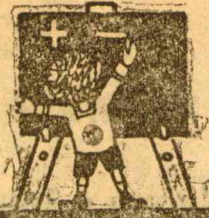
Prágából táviratozzák, hogy Burián Károly, operaénekes meghalt. Burián a budapesti opera közönségének is sok éven át kedvence volt. Mint Anthes György utóda került Budapestre és egy ideig az operaház szerződött tagja volt, később mikor hírneve növekedtével mind gyakrabban énekelt az európai nagy művész centrumokban, Budapesten is csak állandó hosszabb vendégszereplésekre volt lekötve. Nehéz volt a színházaknak Buriánnal dolgozni, mert a fellépési terminusokkal szemben gyakran nagyon is önhatármulag járt el, de szívesen megbocsátott neki a publikum, ha megjelent a színpadon és jó diszpozícióban énekelt. Buriánnak baritonális színezetű tenorja főleg a Wagner szerepekben diadalmaskodott, kiváló Lohengrin, még jobb Tannhäuser volt. Bár alakja — kissé tömzsi vállas ember volt — nem támogatta ezen alakításoknál olyan mértékben, mint pl. a külsőleg ideális Wagner-hőst megismertető Anthes, még is kivételes színjátszó tehetsége, a wagneri énekbeszéd-stílus mesteri kezelése, mely éneklését jellemezte, társulva jó napjaiban, gyönyörű és nagy művészettel kezelt hangjával Buriánnak olyan Tristan-alakítást tett lehetővé, mely — különösen a harmadik felvonásban — felejthetetlen lesz. H. H.

— **Magyar színigazgató a magyar színház ellen.** Nagykárolyi tudósítónk jelenti: A Brassói Lapok foglalkozott első ízben azzal, hogy Nagykároly közönsége kérte a nagyváradi színházhoz való csatlakozást, mert az akkori szatmári színigazgató Gróf László színház nélkül hagyta az ősmagyar város magyar közönségét. Nagykároly akciója sikerült, azonban szerencsétlenségére újra Gróf László kaptat meg a nagyváradi kerületet. Mióta fennáll a nagykárolyi színház, első ízben történt meg, hogy szintársulat nélkül maradt egy esztendeig. Gróf most sem akar társulatával Nagykárolyban játszani. Nagykároly közönsége most akciót indított, hogy csatolják vissza a szatmári kerülethez, Marcus színházi vezérfelügyelő azonban tegnap ígéretet tett arra, hogy Gróf Lászlót a minisztérium útján kényszeríti kötelezettsége teljesítésére, amelynek értelmében két hónapot kell Nagykárolyban töltenie.

— **Siegmund Egon zongoraestélyét** ma szombaton tartja meg. A még megmaradt jegyek a Klingsor hangversenyirodánál és az esti pénztárnál.

— **Eder Hans képkiallítása.** A megnyitást a Klingsor műszalonban, vasárnap folyó hó 28-án fogják megtartani. A bevezető beszédet dr. Wühr Hans műtörténész fogja elmondani. A kiállítás katalógusát a művész eredeti fametszete díszíti. Belépődíj nincs.

A Brassói Lapok hirdetéseit naponként százezer ember olvassa.



A plus után jön a mínusz,
KOPROL jobb, mint a ricinus.

SPORT

Mi lesz vasárnap?

Brassóban délelőtt fél tizenegy órakor a »Fások« csapata játszik a »Brassói Lapok« csapatával. Délután félháromkor a Brasovia ifjúsági csapata játszik a CFR ifjúsági csapatával, egyenlőre ötök pedig Segesvár válogatott csapata játszik a Brasoviával. Temesváron Kolozsvár válogatott csapata játszik revánsmeccset a temesvári válogatottal. Aradon, Nagyszebenben, Marosvásárhelyen és Nagyváradon bajnoki mérkőzések. Kőhalmon másodosztályú bajnoki mérkőzést játszik a Lomás SC a Sepsiszentgyörgyi MTE-vel. Kolozsváron az országos atletikai bajnokságok kerülnek eldöntésre, melyeken valószínűleg szerint Károly trónörökös öfensége is jelen lesz. A Kac és Universitatea atletikai gárdáján kívül a következő nevezések történtek: Brasovia: Medeleanu, Schuster, Scarnaciu, Coltea Brassó: Cristescu, Pop Zorila, Bodea, ATE: Glück József, AAC: Stefan, Schiller, Kabát, Baky, Pálkás és Török, Camp: Spitzer, Korom, Wild, Barabás, Márton, Spolarics, Podvarcsék, Sztankóczy, Haggibor: Imre Andor dr., SC Resitza: Berecz Gyula, Makkabi (Csernovic) Schackter és Klein Norbert, TAC: Bergenthal, Varsányi, Kozovics, Latter, Fischer, Bukaresti Olympia Störzbach, Hann, Hautelmann, Silver, Goldenberg, MSE, Wermo, Zsigmond.

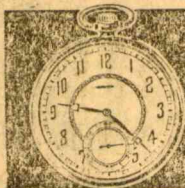
(x) **A sport műkedvelői.** Vasárnap délelőtt fél 11-kor találkozik a Brasovia pályán a fások és Brassói Lapok futbalcsapata. Bizonyára erős küzdelemre van kilátás, mert egyik csapat sem fogja engedni, hogy a másik tulszárnyalja — humor dolgában. A két csapat tagjai közt aktív játékosok is vannak. A fások a következő csapatot állítják ki: Weintraub-Storch, Nussbaum-Braun, Geller, Heller-Wonner II., Kuthner, Spuller I., Salamon II., Rosenfeld. A Brassói Lapok ezzel szemben így áll a pályára: Incze-Székely, Weisz-Simon, Nyul, Harmos-Miklós, Szemlér, Erdő, Kazár, Spuderca. Biró dr. Ritter lesz. Az érdeklődés a mérkőzés iránt a sport és a humor kedvelői között egyaránt igen nagy.

(x) **Brasovia-Ivria 2:0 (0:0).** Első osztályú bajnoki mérkőzés, mely mindvégig barátságos és abszolút fair volt. A tartalékolt Brasovia a hat ifjúsági játékosal felálló Ivriával iskola játékot játszott. A Brasovia góljait a két ifjúsági Eröss és Salánky lőtték. Az Ivria legjobb embere a kis Schönfeld volt a kapuban, ki hihetetlen szerencsével védett, jó volt még Nyul, Icsu és Propper. A mérkőzést Buzna bíró sok jóindulattal vezette le.

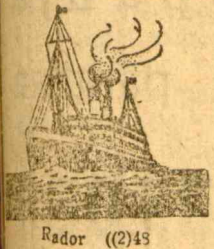
Baumgarten Géza Marosvásárhely, Fő-tér.

BUTORÚZLET Telefon: 194. VARRÓGÉPÜZLET Telefon 114.

Fürdőtulajdonosoknak árenda-mény. — Heverők, ágybetétek, hajlított székek, zománcolt hálószobák jutányos áron. — TELJES LAK-BERENDEZÉSEK. Kedvező fizetési feltételek! 543



Longines
7 GRANDS PRIX
Legpontosabb óra



Dél-Amerikába utazik most az egész világ

COSULICH LINE

BUKUREȘTI, Calea Griviței 181. triesti hajóstársaság hajóin.

FIÓKOK: Timișoara Strada I. C. Bratianu 18. Arad Strada Eminescu 40/a. Oradea-Mare Strada Sf. Ladislau 30. Cernăuți Strada Romana No. 14.

KÖZGAZDASÁG

Tizenötmillió részvénytársaság Brassó világítására

Végre kilátás van a brassói villamos áramra — Elfogadja a város vezetősége az Electrica ajánlatát — Dr. Schnell polgármester bizik akciója sikerében

(A Brassói Lapok tudósítójától.) Körülbelül egy lexikon tekintélyét megillető vastagságú könyvet lehetne szerkeszteni azokból az újságcikkekből, amelyek a brassói villanyvilágítás bevezetéséről és be nem vezetéséről jelentek meg a helyi sajtó hasábjain. Most újabban megint az aktualitások sorába iktatódott ez a kérdés azért, hogy az Electrica bukaresti villamosági társaság komoly ajánlatot tett Brassó város tanácsának a villamos áram bevezetése tárgyában. Bár a városi tanács érdemileg nem döntött még az ajánlat sorsa felett, megállapítható, hogy végre valahára Brassó város vezetősége is változtatott az e tekintetben tanúsított korábbi konok magatartásán és elhatározta, hogy minden energiájával közre fog működni a brassói villanyvilágítás megteremtésében.

Ebben az ügyben a Brassói Lapok munkatársa rendkívül érdeklődést követelő nyilatkozatot kapott dr. Schnell K. Ernő polgármestertől, aki a következőkben tájékoztató bennünket az ajánlat lényege és a villanybevezetésével kapcsolatban a városra háruló teendők felől:

— Most végre magam is bizni kezdek abban, hogy Brassónak rövidesen villanyvilágítása lesz. Az ajánlatot még nem volt módomban tüzetesen áttanulmányozni, mert nyári szabadságom után csak a legutóbbi napokban foglaltam el újból a hivatalom, mégis elmondhatom, hogy annak lényege mit tartalmaz. Az Electrica hajlandó elvezetni az áramot a város határáig, innen azután már a városnak kell továbbvezetni, elosztani és értékesíteni a villanyos erőt. Az Electricáról most csak annyit jegyzek meg, hogy az öki-rályság egyik legszámottevőbb ipari vállalkozása, Florestiben, Campinában és Szinajában óriási villanytelepe van, ezek közül mi a florestii gyártól kapnók az áramot, amely az ország legnagyobb villanytelepe és Bukarestet is ez látja el árammal. Az áram elvezetése Brassóig 14—15 hónapot venne igénybe, per-

sze a szerződés aláírásának, illetve miniszteri jóváhagyásának napjától számítva.

— A második lépés már Brassóra vár, s a városnak kell kiépítenie az áramelosztási hálózatot. Az egész dolog 30 millió lejt emésztene fel, amilyen kolosszális vállalkozásnál nem nagy összeg, de sok pénz, ha tekintetbe vesszük, hogy ma, ha kereskedő, vagy gyáros hitelre szorul, még százezer lejt sem tud előteremteni.

Mégis van egy nagyon egészséges és célravezető megoldása a dolognak: a város a lakossággal karöltve hatalmas részvénytársaságot alapítana, a város határában átvett kész áram szétosztására és értékesítésére.

A részvénytársaság fő részvényese a város volna, részvényesei gyárak, bankok, nagyvállalatok, kereskedők, iparosok, magánosok volnának. A társaság részvénytőkéje csak 12—15 millió lejt volna, a 30 millió lejből hátramaradó összeget hitel útján szereznék meg. Ilyen körülmények között nem irreális kölcsönről beszélni, hisz a vagyonnal rendelkező és mindenkor fizetőképes Brassó városa elég garancia a hitelnek.

Ez a megoldás nézetem szerint nem utózik semmiféle legyőzhetetlen akadályba és mivel a város feltételeken — és ezt már majdnem bizonyosan mondhatom — elfogadja, az Electrica ajánlatát, csak Brassó polgárságán mulik, hogy végre valóban villanyvilágítása legyen ennek a jobb sorsra hivatott városnak. A városi tanács néhány napon belül már határoz az ajánlat felett s akkor nyomban megkezdődik a részvénytársaság összehozására irányuló akció.

Ha nyélbe ütődik a dolog, Brassó nemcsak a világítás tekintetében modernizálódik, de egy olyan energia-forrás birtokába jut, amely szédületes iramban fogja fejleszteni a gyári iparunkat és kisiparunkat. Másfelől pedig a tramway-közeledést is villanyosítani lehetne, ami Brassó és Derestye között egy gyönyörű, új városrész kiépüléséhez vezetne.

A vagonhiány katasztrófálissá teszi a városok tűzifaellátását

BRASSO. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A vasúti áruforgalom lebonyolításának a lehetőség szerint való biztosítása érdekében a CFR vezérigazgatósága a közelmúltban a kocsi-parkot elosztotta az egyes üzletvezetőségek között úgy, hogy mindenik üzletvezetőségnek a szükségletet megközelítő arányban megvolt a maga fedett és nyitott kocsiállománya. Intézkedés történt az iránt is, hogy az egyes üzletvezetőségek területéről kifutó kocsikat az átvevő másik üzletvezetőség csere útján visszaszolgáltassa.

Az ipar és kereskedelem örömmel vette tudomásul az új rendszert, mert általa biztosítottak vélték a szállítási folytonosságát. Sajnos, ez üdvös rendelkezésnek keresztülvitelében az alárendelt hatóságok a már ismert közönyt és önhatalmaskodást tanúsították. Mert mi történt?

A bukaresti üzletvezetőség ugyanis a brassói üzletvezetőség által az ő területére árukkal átküldött kocsik ellenében járó cserelokocsikat hosszabb idő óta nem szolgáltatta vissza. Rövid idő alatt a brassói üzletvezetőség kocsi-parkjának 380 drb. kocsija átszivárgott a bukaresti üzletvezetőség területére s ez által itt olyanmértvű kocsihiány állott elő, hogy a kereskedelmi és ipari gócpontot alkotó brassói üzletvezetőség területén a szállítási lehetőség teljesen megbénult.

Erzékenyen sújtja ez az állapot a fapiacot. Tűzfatermelő vidékek vasúti állomásain több ezer kocsi fa vár elszállításra. A termelők emiatt áruikat nem tudják leszállítani és kötelességük nem tudnak eleget tenni. Így a fatermelők befektetett tőkéjük likviditása és a súlyos pénzügyi válság miatt tovább termelni nem tudnak, sőt a készáru fuvarozását is be kell szüntetniük.

A vasut egyébként sem tanúsít ma olyan érdeklődést a faellátás érdekében szemben, mint máskor. A múlt évben már júniusban és júliusban felhívták a faipari és fakeskedelmi vállalatokat arra, hogy szállítsanak ideje korán, mert a vagonok később a termények, burgonya, cukorrépa és más idényáruk szállítására kellenek, ez évben azonban ez a gondoskodás elmaradt és tudomásunk van arról, hogy olyan állomásokról, amelyek tavaly naponta 2—3 vagonot raktak meg fával, az idén csak 2—3 naponta indítanak egy-egy kocsit.

A fa-rakodás lehetetlenségeit csak fokozza, hogy a fások ez évben szerződést kötöttek a katonasággal 50.000 vagon olcsó fa szállítására, s most a rendszer az, hogy ha egy állomáson 10—12 rakodó cég vár vagonra, — az érkező kocsikat mind a katonaságnak adják.

Természetes, hogy így a vasut megöli a városokat. Bukarest szakkörében máris nagy a nyugtalanság, mert ott egy olyan cég, amely naponta 1—2 vagonot kap, 10—12 va-

gonrakonmányt ad el és így a meglevő kocsik rohamosan fogynak. Itt pedig a termelőcégek nem tudnak pénzhez jutni és elhagyják munkásaikat. Nem tehetnek másként, mert a ritka kocsiállítást folytán az a helyzet, hogy mire a második kocsit megrakhat egy cég, az első már felélte a költség.

Nemcsak Bukarest nincs ellátva, de többi városok sincsenek. Brassó például két hét múlva ugyanolyan katasztrófális helyzetbe jut, mint két évvel ezelőtt volt. A múlt évben a vállalatok külön favonatokat kaptak — az idén rendszertelenség, közöny uralkodik és egy súlyos tél réme fenyeget.

A MAI PÉNZPIAC

Péntek, szeptember 26.

A világpiacon jórészt változatlan a helyzet, a lej belföldi hatásra árfolyamának értékes pontokat nyert.

A belföldi piacon a lanyhulás tovább tart. Aru bőven van, a pénztelenség nagyvő, alig akad s így a tartózkodó kereslet miatt üzlet alig jön létre. Tegnap délután az alapár-folyam meg 37.40 lej svájci frank, amely ma délre lelanyhul 37 lejre. Egy angol font 876 lej, egy francia frank 10.40, egy olasz lira 8.65, egy dollár 194, egy csehszlovákia 5.86, száz lejért osztrák, illetőleg 395 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjelben a tegnapi rástól való eltérések.) Nyitás: egy dollár 5.26 háromnegyed (háromnegyed), egy angol font 23.49 (—3), száz francia frank 27 (—10), száz olasz lira 23.07 és fél, száz csehszlovákia 15.75, száz dinár 7.37 és fél, száz lej 2.72 és fél (+7 és fél), tízezer magyar korona 0.69 (—fél), tízezer osztrák korona 0.7450, száz járadékmárka 126 és fél.

(—) Mikor fizetik ki a postatakarékpénztári betéteket? A postatakarékpénztári betétek kifizetésére — mint már megírtuk — később fog sor kerülni. Az utóbbi államok közül a végleges elintézéshez közel áll az ügy Csehszlovákiában, Ausztriában, itt a bukovinai osztrák betétek. Hogy mikor kerül az elintézés itt sorra, azt nem lehet tudni. A kifizetési arány, attól függ, hogy a postatakarékpénztár felszámolás után mennyi és milyen értékű a Romániának jutó fedezet. — Egyébként arról beszélünk, hogy a kormány képviselői most tárgyalnak a budapesti körökkel a kérdés végleges rendezésére nézve.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Hirdetmény.

A zizini (zajzoni) ág. hitv. evangélikus felekezeti iskolához tanítót, — esetleg tanítónőt keres. Az állás azonnal elfoglalandó.

Dávid Károly
ev. lelkész.

Nru 15475/924.

cons. orás.

Hirdetmény.

A városi tanács határozata folytán a Hirsche ucca 1. szám alatti városi házban levő raktárhelyiség a nyilvános számvetőségéről szóló törvény 72-cikkével értelmében nyilvános írásbeli árlejtés útján évre bérbeadatik.

Az ajánlattevők kötelesek egyúttal az ajánlat egy 10%-os óvadékot is letétbe helyezni.

Ezen árlejtés megtartatik **1. évi október 6-án d. e. 10 órakor** a városi gazdasági hivatalban Ötvös-ucca 5. szám, II. em. 3. ajtó.

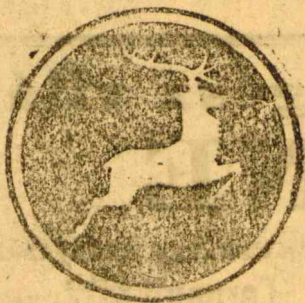
A bérösszeg az írásbeli ajánlatok felnyitása után a legnagyobb ajánlatot tevő által azonnali egész évre a városi pénztárba befizetendő.

A közelebbi árverési és bér szerződési feltételek az árverés napjáig naponta a hivatalos órák alatt városi gazdasági hivatalban betekinthetők.

Brassó, 1924. évi szeptember hó 5-én.

5904

A városi tanács.



A háziasszony kedvencz szappanja
a kiadósságában és tisztítókéességében páratlan
„Szarvas” védjegyű **Schicht szappan**

VASÁRNAP

Tilinkó

Rikkantásos, régi kedvem
ringófütyü madarát,
nem tudom hogy, elengedtem.
Elengedtem, tovaszállt.

S már utána szaladozni,
futni sem lehet nekem.
Lassan-lassan maradozni
kezdék én az életen.

Itt is, ott is csak lekésem.
S nevetésem is szökik.
Kezem segítésre készen
nyujtom. S göggel ellökik.

Fejem felett szállton-szálldos
a gond kőbör karvalya.
S kerget egy embertől máshoz
csalódások vak raja.

Játékos, vig ujjongások
nem köszöntenek reám.
Mi gyöngyöt lelkemből árok,
lepi köznap-océán.

S jaj, megállni sem lehet már.
Föld, min állok, sem enyém.
S néha-néha fut, remeg, fáj
szivemen át költemény.

Akkor a kín serlegéből
egy csepp csordul le, s mosoly
lesz a számon, majd leszédül,
s kín vizébe visszafoly.

Am a régi, rózsás, ringó
kedv már elsuhan örök
időre. Légy most tilinkó,
dalom, emléke fölött!

(Kolozsvár, 1924)

WALTER GYULA

KOSÁRYNÉ RÉZ LOLA:

A kalifáné papucs

— Ne menjetek még el, — mondta a fiatal asszony és karonfogta mind a két barátját. — A kocsi visszajöhet értetek egy óra múlva. Látjátok, nincs itthon az uram, a gyerekek pedig alusznak és... és én félek egyedül. A koncert szép volt, de az az ária a Parasztbecsületből mindig felizgat engem, ha tizezred-szer hallom is. Most szépen feljöttök velem, isztok egy csésze teát és telefonáltok a férjeteleknek.

És nem is várva, hogy beleegyezzenek, magával cipelte őket a lépcsőházba.

— Ugyis olyan ritkán lehetünk így együtt, — folytatta a fiatal asszony. — Társaságban pedig nem szeretek veletek találkozni. Az ember idegenek között mindig más, legalább én úgy érzem mostanában, és szégyenlem, hogy olyanok lássák a vállaimat, akik éppen olyan jól ismerik a szívem közepét.

A két asszony szóhoz sem juthatott, már fent voltak az emeleten és nemsokára tea mellett ültek a szoba sarkában, az íróasztal zöld-ernyős kis lámpájának fényé mellett. A házi-asszony egy percre egyedül hagyta őket és megnézte, jól alusznak-e a gyerekei, — a gyerekei pompásan aludtak és ő sietve jött vissza és ledobta magassarku lakkcipőjét.

— A papucsomat hozza, Stefi.

— Mióta hordasz te papucsot itthon? — kérdezte szökehadzsi barátja. — Az asszonyok, akik otthon papucsot hordanak, vagy rettentően elhiznak, vagy nagyon lesóványodnak és így is, úgy is, rutak lesznek. Miért teszel ilyet?

A fiatal asszony sóhajtott egyet.

— Nemrég teszem... És hogy miért? Jaj, nem tudom, nem volna-e jobb, ha vagy nagyon elhiznék, vagy nagyon lesóványodnék és rut lennék, olyan rut, hogy... hogy... A barátai nevettek.

— Ezt ugye mondd komolyan.

— Lehet, hogy nem mondom komolyan, de jobb lenne, ha komolyan mondanám... Igen, mindennap papucsot veszek fel itthon mostaná-

ban, bár mindennap megfogadom, hogy utoljára. És lássátok, felhúzhattam volna magam is az előbb, mikor bent voltam a hálószobában. De ehhez gyáva vagyok... Inkább hozza el Stefi nekem.

Az ajtó nyílt s előrehajolt a fiatal asszony várákzóan, piros lett az arca és hirtelen sóhajással kapta el a lélegzetét.

— Melyiket hozza, Stefi?

— Amelyik előbb a kezembe került, nagysága kérem.

Odanyújtotta a két puha, tarka papucsot, amin biborszínű és mélykék virágok, furcsa zöld pálmalevelek és aranyfonással varrt csodálatos írásjelek ékeskedtek.

— A kalifáné papucsát hozta megint, — szölt a fiatal asszony halkan. — Magatok is láthatjátok, hogy én nem tehetek róla.

Utána nézett Stefinek, amint az betette az ajtót, aztán eltakarta az arcát, csöndesen és titokzatosan felnevetett és törökösen leült a szőnyegre, a pamlag elé. Csodálkozva néztek rá a barátai.

— Mi lett? Mit csinálsz?

— Evvel a papucssal nem szeretek a divánon ülni, mert mindig leesik a lábamról. Hanem ide telepszem a szőnyegre, mint ahogyan a kalifáné ült valaha az ő papucsával a lábán és elmesélem nektek az ő történetét.

— De ne legyen szomorú! — szölt közbe a barnahaju vendég és cigarettára gyújtott. — Az igazat megvallva, inkább magadról mesélhetnél valamit, mint arról a kalifánéről, mert mostanában nagyon megváltoztál. Társaságba jársz, vigan és hangosan beszélsz a férfakkal, sőt...

— És Dezső! — mondta a szökehadzsi. — Igazán, Dezső olyan udvarias és kedves hozzád, hogy mondtam is az uramnak: te Miska, mégis csak szégyelhetnél magad, hogy még Dezső is jobban bánik a feleségével, mint te velem. Remélem, nem haragszol érte, hogy neked is elmondtam? Eleget sajnáltunk és eleget mérgelődünk miattad, amiért egyre csak itthon ültél és dolgoztál és a gyerekeket öltöztetted és az uradat szolgáltad...

— Hagyjátok el, — mondta a fiatal asszony. — Ez mind együvé tartozik különben is és a kalifáné papucs a oka mindennek. Én nem tehetek róla.

Oldalt hajtotta fejét és a papucs tarka virágjaira nézett.

— Tavasszal, — kezdte, — mikor az anyósoméknál voltunk Károlyvárosban, egyszer nagyon átázott a cipőm a kertben és nem tudtam felvenni és nem vittem más cipőt, csak azt az egyet. Az anyósom azt mondta, hogy huzzam fel a papucsomat, de nekem nem volt papucsom. Akkor adott nekem egy pár régi papucsot és abban kellett lennem egész nap és nagyon rosszul éreztem magam benne és el sem mozdultam a diván sarkából.

Aznap délután pedig éppen sok vendég jött. Láttam, hogy Dezső nagyon udvarol a patikusrának a másik szobában és fájt a szívem. Arra gondoltam, hogy meg kellene próbálnom nekem is vagnak lenni egyszer és megmutatni neki, hogy... Ott volt a doktor meg két gazdatiszt, meg az öreg tanácsos, de hát rajtam az anyósom régi papucs volt és különben is gyáva voltam én mindig az ilyesmihez.

Egyszerre csak mellém ült a Felix bácsi, felborzolta a hajamat és megcsókolt a szememet és azt mondta, hogy mosolyogjak egyet reá. Én pedig majdnem elkezdtem sírni. — Mi a baj? — kérdezte. — Hátrakötöm a Dezső sarkát, ha valami baj van. De én csak elbiggyesztettem a számot, mert tudtam, hogy ezt csak úgy mondja és hogy ő is csak olyan volt, vagy talán még most is ilyen.

— Na igazán, — mondta, — ne szomorkodj asszonykám. Várj csak, várj csak. Gyere a szobámba. Majd segítek én rajtak.

Nem akartam fel sem állni, de ő erőltetett. A szobájában kinyitott egy nagy szekrényt és elővette onnan ezt a tarka papucsot.

— Ez egy kalifa feleségének a papucs volt, — mondta. — Annak a kalifánénak, aki egy esztendőben háromszázhatvanöt-ször csalta meg az urát, ha nem volt éppen szököé akor. De egyszer valamelyik kedvese azt kívánta tőle, hogy meztőláb jöjjön eléje s közben a főeunuch ellopta a papucsait és eladta a piacon. Attól fogva pedig a kalifáné szemének nem volt megejtő tüze többé, sem tánc-

san-ingerlő járása a lábainak és a főeunuch, aki ugylátszik értett valamit a varázslathoz, nagyon örült, mert a kalifáné kalandjai miatt ő sem érezte biztonságban a fejét.

— Nézd csak, — folytatta Felix bácsi, — török betűk vannak rá hímelve és én megmondok neked, mi ennek a sok furcsa jelnek az értelme. Az egyik papucson ez van: Huzz lábadra, asszonyom! A másikon pedig: Férfi kap a horgodon. — Tetszik?

Én csak nevettem, de Felix bácsi nagyon komolyan nézett rám és azt mondta:

— Neked adom most ezt a papucsot. Legyen a tied addig, amíg csak akarod. De ha úgy érzed, hogy a főeunuch jól tenné a saját feje érdekében, ha véget vetne mindennek és ellopna, — akkor küld vissza nekem. Lehet, hogy a főeunuch nagyon türelmes lesz nálad, vagy nagyon könnyelmű, de az is lehet, hogy tulságosan aggodalmaskodó. Majd meglátjuk. Most pedig dobd le ezt a holmit a lábaidról és huzz fel a kalifáné papucsát.

Felvettem és nevettem, mert a kalifáné papucs furcsa volt, kicsi és könnyű és puha. Felix bácsi pedig csipőre tette a kezét, úgy nézett körül engem és azt mondta:

— Ne felejtse el, hogy most fegyvert adtam a kezébe a saját fajtám és a saját öcsém ellenében, amit úgy használhatsz fel, amint akarsz! De mit meg nem tesz az ember egy szép asszonyért?

Ránéztem csodálkozó nevetéssel, mert az öreg furcsa ember volt ugyan mindig, de ilyeneket még sohasem mondott nekem. Megköszöntem a papucsot és megcsókoltam érte a homlokát kétszer is és furcsa jókedvvel jöttem ki a szobából.

Folytatjuk.

Dali, anyuci, dali!

Irta: CSERMELY GYULA.

Birikét, a tőzsdebizományos két éves kis lányát, úgy altatta el estende az anyja, hogy dalolt neki, de nem úgy, mint mások. Nem melódiát énekelt, gyermekvers — vagy hasonló szöveggel, még kevésbé operett-áriát vagy kuplét. Mintha mindössze két hurját pengette volna egy hárfának és mindig csupán ugyanazt a két hangot, csak hol magasabban egy oktávával, hol mélyebben: úgy hangzott Amirásné éneke — s amilyen egyhangú volt a dallam, olyan kevésbé változatos volt a szövege is. — Csepp csöpp, pici csöpp... ici pici kicsi csöpp — és így tovább.

De a gyerek csak boldogan hallgatta. Mikor lefektették, már kezdte: — dali, anyuci, dali! ami az ő nyelvén annyit tett, mint: dalolj, anyukám, dalolj — s mikor lecsukódtak pillácskái és anyuka abbahagyta az éneket, félálmában is gügyögte: — dali, anyuci, dali.

Csak azután aludt el végleg, mikor újra hangzott a csepp csöpp s ekkor boldogan föl-le hajolt az anyja, atyja is, valahányszor csak otthon volt és csókot lehelt mosolygó kis arcára.

Az utolsó hetekben Amirásné csak keveset volt otthon; — nagyon lekötötte az üzlete, — mondta, de mennél kevesebbet volt otthon, annál pazarabban pénzelt az asszonyt. — Tíz millió kell, édesem... husz millió? Többet is adok, csak szólnod kell.

Jól látó ember erre azt mondta volna, hogy: vagy-vagy. Vagy szeretőt tart Amirásné ur, vagy érzi a közeli vesztét. S a pénzelés csak arra jó, hogy ámitsa vele az asszonyt.

Az utóbbi feltevés felelt meg a hideg-rideg valónak. Amirásné alatt sikos lejtőnek indult a talaj s ő rohamosan csuszott, egyre csuszott. Veszteségek veszteségeket értek; minden kasszanap a tőzsdén újabb milliókat és milliókat nyelt el, de otthon ezt gondosan titkolta. S hogy könnyebben menjen a titkolás, arra kellett a könnyedséggel kiejtett: tíz millió kell, édesem... husz millió?

Egy délután összegezte, mivel tartozik? Hetipénzre kapott tőkéért négyszáz; komittensék megbízásából eladott értékekért nyolcszáz; nála letett papírokért hatszáz s a többi, s a többi. S ezt a rengeteg sok milliót elnyelte a moloch, az örületes játék és a frank-kontremin.

— Most mi lesz ennek a vége? Vagy a Markó-uccai börtön, vagy egy golyó.

Amirás a golyó mellett döntött, de úgy döntött, hogy megöli az asszonyt is, meg azt az ártatlan gyermeket is. A nyomosságba bukjanak a jóléti? Jobb lesz, ha altukban meghalnak.

— Először az asszonyt, utána a kis lányt, — mormolta és már dörent is a lüttichi revolver s nagyot szökött fel párnáiról a szép asszonyi fej.

Nyomban vissza is zuhant, nem a párnákra, de az ágyra a szélére, ám a hirtelen ellobbanó életnek ez az utolsó tizedperce is elég volt, hogy megegyezzen anyja legyen az anyja. Az a meztelen női kar a paplan alól a gyerekkocsira ivelt — ott aludt a kis Birike az ágy mellett — az a meztelen női kar átvillámlott a bölcsőn és a görösen belémarkolt a fájába, mintha védelmezni akarná a kis férget... s mintha pillanatában a halálnak felgyult volna valami a szétroncsolt asszonyi velőben; mintha utolsó szikrája a tudatnak rávilágított volna az okra, miért ölte meg az ura és miért fogja a kicsit is, saját magát is: a megsemmisülés küszöbéről még visszahördült az anyja: — Birikét nebbb... nebbb...

Az ajkán maradt „bánsd” szóra már a Halál tette rá a kezét. De az az anyai félkar, az hűségesen és oltalmazón ott maradt a kicsi pici testén.

És ezután még csak egyszer dördült a fegyver...

A nagy csattanásra a kis Birike felébredt. Kiszabadítván kezecskéit a kis paplan alól, anyuci félkarja akadt az ügyébe; simogatta, paskolgatta is kicsi kezével és rákezdett a nótájára: — dali, anyuci, dali!

De anyuci nem dalolt és Birike nyögösködni kezdett. — Dali, anyuci, dali!... ám hogy ezek után sem dalolt az anyja, csöndesen, majd hangosabban sirdogált. És közbeközbe mind kérebben: — dali, anyuci, dali!

Belefáradt a sírásba, nyitott szemmel hallgatózott a sötétben és egyszer csak mosolyogni kezdett. Most igen, most hallotta a csepp-csöppöt; — anyuci felébredt és dalol: — csepp csöpp, pici csöpp... ici pici kicsi csöpp, ahogy szokta.

De nem anyuci dalolt, csak a vére. Mely most már csak cseppenkint szivárgott a fejéből és lehullván a padlóra, a megolvadt kis fekete tócsába, olyan doromszerű hangot adott, mint a csepp-csöpp. Szabályszerű idő-közökben és lágyan: — csepp csöpp, pici csöpp... ici pici kicsi csöpp.

És Birike, hallgatván, mint dali anyuci, dali, édesdeden és boldogan elszendergett. Egyszer-egyszer még felneszelt: — dali, anyuci, dali... s hogy anyuci folytatta a dalit, nem is neszelt fel többet, hanem aludt.

A megmerevülő anyai test előtt meg úgy hajította meg kaszáját a Halál, mint a zászlótartó katoná a lógót az elvonuló király előtt.

HUZELLA ÖDÖN:

A feminizmus Romániában

Közel husz esztendeje, hogy Európaszerte megharsant a feministák harci riadója s míg Angliában és Amerikában a suffragettek a leg-erősebb terror fegyvereivel küzdöttek ki maguknak az egyenjogúságot, Magyarországon és Romániában a kultúra és a szellemi erők nemes fegyvereivel harcoltak a dolgozó nők az őket megillető politikai és társadalmi jogok eléréseért. A magyarországi feminista-mozgalmak bizonyára még élénk emlékezetében élnek az olvasónak. Arról azonban mindmáig kevés tudomásunk volt, hogy amíg Erdélyben Huzella Gyuláné, Dr. Ágoston Péterné, Edelmann Menyhértné, Kárász Józsefné és a többi lelkes feminista-apostolnők harcoltak a nőfelszabadítás nemes eszméiért, addig Romániában is folytak a párhuzamos eszmei harcok.

Románia Erdélytől egészen 1919-ig, bár a szomszédunkban volt, a hibás vámtörvények és kereskedelmi szerződések következtében oly annyira el volt zárva, hogy sokkal könnyebben értesülhettünk a skandináv államok feminista mozgalmairól, mint a román asszonyok hasonló akciójáról.

Pedig itt is a szenvedélyek tüzeiben olvadt a magasabb öntudat nemes érce. Csak mi nem tudtunk róla. Fanatikusan Nyugat felé fordult arcunk és elfeledtük, hogy a keleti államokban is pirkad a nőfelszabadulás hajnala. Nem tudtuk, hogy itt is van kulturfejlődés. Már pedig a nők emancipálása nélkül, (tehát feminista mozgalmak nélkül) nem lehet kultúrát, fejlődést feltételezni. Ahol a nő munkája nem öntudatos munkakészségből fakad, ahol a nő csak rabszolgamunkát végez s társadalmi és politikai helyzete a családi élet belterületére korlátozott, ott nem lehet sem kultúráról sem fejlődésről szó.

A magyar feminizmus elérte azt, ami a nőmozgalmak mindkori célja, ideálja volt: a magyar parlamentben ma már képviselő is ül és tevékeny részt vesz a politikai életben. Nagy és nehéz harcok után érték el ezt a magyar feministák. Jóideig divathóbortnak tekintették Magyarországon a nőmozgalmat, mert asszonyaink a közéletet bíráltni jól tudták, de segíteni azon nem tudtak. Szónoklataik felhangzó szavai szépek voltak, de nem adtak életet. Rájöttek erre hamarosan. Pesten Bedy Schwimmer Rózsa agitált, toborzott — és mindenekelőtt tanított. Erdélyben pedig ezt a modern nőnevelő munkát Ágoston Péterné, aki fáradhatatlan jótekonny tevékenységével, nagy lelkevel és finoman csiszolt szellemével adott példát a dolgozó nőknek; Huzella Gyuláné, aki a legmélyebb témák boncolásával tanította az új utakon haladó nőket; Edelmann Menyhértné, aki lankadatlan energiával és ne-

mes szenvedéllyel harcolt az igazság eszméiért és az ő táborukaruk igyekeztek felébreszteni a nőkben szunnyadó öntudatot. És el is érték, amit célul tűztek ki maguknak: az állatasszony csödjéből megszületett az Asszonyember.

És akkor jött a világháború, a szellemek és eszmék harca helyett a fegyverek harca. Feministáink lassan a hadijótékonyaság terére szorultak, míg az új államalakulás teljesen elhallgattatta őket.

Miért?

Elfelejtették talán, hogy az ember megválthatja önmagát? Vagy elfelejtették, hogy a háborút követő általános erkölcsi zűllésből, a gyűlölködésből, — amikor mindenki a másik pályán levőt, a másik nemzetiséget irigyl, — amikor mindenki a másik lerongyolódása árán akar meggazdagodni; amikor a lelkek harmónikus megértése helyett általános gyűlölet és harag uralkodik a lelkeken; amikor a társadalmi khaoszban lassan, de biztosan pusztul az ország: — akkor éppen nekik kellene az eltévedt lelkeket visszavezetni az egymás megértés és megbecsülés útjára?

Nem. Nem felejtették el.

De lehet-e megmozdulást várni az elnémult erdélyi feministáktól akkor, amikor a magyarság minden szellemi megmozdulásának gátat vetnek a minduntalan mellünknek szegezett irredenta vagy kommunista vádak?

Pedig éppen ma volna szükség a dolgozó nőket felébresztő riadóra, amikor az elmúlt viharos idők és a mai nyomorúság teljesen átalakították az erkölcsöket és a lelkek hajdan tiszta atmoszféráját megfertőzték a konjunkturából fakadó erkölcselenségek bacillusai.

Bizonyos, hogy ez a kényszerű hallgatás sem fog soká tartani, hiszen a regátban ma éli virágát a feminizmus.

Romániába is mintegy husz évvel ezelőtt jutottak el a feminista eszmék. A nagy nyugati kulturáramlat a régi Romániából is külföldre csalta tanulni a nőket, akik aztán természetesen magukkal vitték Berlinből, Párisból, Londonból a feminin törekvések eszmei áradatát.

Mig nálunk Bedy Schwimmer Rózsa alapította meg a Feministák Egyesületét, szinte vele egyidőben Ella Negruzzai Bukarestben toborozta a feminizmus zászlaja alá a modern román nőket. Negruzzai kisasszony csakhamar lelkes követőkre talált Elvira Janculescu de Reuss asszonyban, Sadoveanu asszonyban, Sofie Nadejde kisasszonyban és Elena Bacalogenban (aki ma Rómában él s Mussolini bizalmasa), akik a romániai feminizmus alapjait előadásokkal, szónoklataikkal és szabad iskoláikkal megvetették. Ella Negruzzinak ma ügyvédi irodája van Bukarestben.

Ma már a feminizmus az egész országban elterjedt és ami talán természetes és lélektanilag is indokolható, főleg a tanárnők és az idősebb iskolás növendékek között van igen sok lelkes híve. A legtöbb román leány a női emancipációról álmodik, mert ezzel véli elérhetőnek a szabad és független életet, amely főleg a család nyűge alól szabadítja meg. Bukarestben és a regátban sokhelyütt rendeznek feminista kultúrestéket, amelyek eddig kedvező eredményekkel jártak. Ez érthető, mert Romániában a dolgozó nők 75%-a önállóan keresi meg a kenyerét és egyre szaporodik a magasabb képzettséggel, a nagyobb intelligenciával bíró nők száma. A román nők az orvosi és tanári pályákra öntölnének, s míg azokat, akik hivatalokban dolgoznak, nagyrészt a megélhetés kényszeríti munkára.

A mai dolgozó román nők — csak egy hibája van, az, hogy erősen vonzódik az „egyke” rendszer felé. Párisban is divat volt ez a háború előtt és a mai román nő is hamarosan tudatára fog jönni, hogy egy kulturlény is lehet jó asszony és jó anyja.

És ezzel a romániai feministák előtt új fontos feladatok tárulnak föl. Meg kell nevelni a modern nőt az egészséges gyermeknevelésre. Ki kell menni a falvakba és fel kell rázni a parasztokat a tudatlanság sötétéből; el kell menni a városokba és fel kell rázni az emancipált nőt a konjunkturák kábulatából. Nagy és súlyos feladatok várnának itt sürgős megoldásra, de csak úgy érhetők el igazán eredmények, ha az erdélyi feministák is kilépne a népnevelés és a nőnevelés porondjára.

Martialis epigrammáiból

Kosztolányi Dezső fordítása

Quintusról

A félszemű Thaist meglátta Quintus
És szeretője lett ő.
Thaisnak csak a félszeme hiányzik.
Quintusnak mind a kettő.

Sosibianusnak

Fióкод kéziratlan van tele
És nem adod ki, késlekedsz vele.
Majd örökösöm, szólsz. De ah aki vár?
Szeretnélek nyugon olvasni már.

Regulusnak

Nincs pénzem. Csak az az ajándék,
Mit nekem adtál, a hivednek.
Te, most egy üzletet ajánlók:
Vedd meg.

Gargilianusnak

Özvegynek, aggnak szórod a pénzedet
S talán nagylelkűnek nevezzetek?
Mily végtelen szennyes, szutykos dolog,
Hogy tettedet jósnak gondold,
Igy csalja meg halat is a csalétek
S az erdő bamba vadjait a lépek.
Elárulom hát, hogy leszel te nagy:
Gargilianusom, nekem idj.

Lycroisról Fabianus

Ahány nőt szeretett
Annak mind vége lett:
Jaj, miért nem szereti
A feleségemet?

Veloxhoz

Epigrammám hosszú. E hirt világgá
Röpted.
Te semmit sem irsz. A tied valóban
Rövidebb.

Rossz házaspárra

E férj s e nő egyforma rossz.
S nem értik egymást mégse? Nos,
Ez egyszerűen csodálatos.

Vacerrának

Legszebbek néked az ódon dalok
S akkor nagy a költő, ha már halott.
Bocsáss meg, én inkább járok gyalog
S a kedvedért meg nem halok.

Philenos

Földedbe már a hetedik nő
Temeted.
Többet kinek hoz ez a föld, mint
Teneked?

GYERMEKVILÁG

Bandika.

Az arca olyan mint a rózsza,
A szeme két tüzes parázs.
Játékos, pajkos, rakoncátlan,
Parányi ajkán a szó varázs.

És ha anyja mesét mond neki
Hallgatja ő míg elnem alszik.
Kacag álmában és néha kuncog
A szuszogása messze hallszik.

Amikor felébred csacsog kicsi szája:
Apókám, anyókám tudjátok hol jártam?
Kicsi törpék között, aranyos kocsiban,
Ringó lepkeszárnyon hetedhét országban.

F. K.

Cenk óriás

(Rege)

Elbeszéli Dezső bácsi

Amint a felkelő nap első vérpiros sugarait végigöntötte a vidéken, Cenk azonnal felugrott lakóhelyéről. Ez a felugrás olyan levegőrezgést okozott, hogy Bors vitét a széláram a vár falához vágta. Bors vitéz fájdalmába felordított.

— Micsoda idegen van itt? Hogy merete lábát lakásomba tenni? — harsogta az óriás magánkivül, s hangjától reszkettek a várfalak és megremegett a föld is.

— Én vagyok Bors vitéz, a zöld király fia! Végezz velem mielőbb, hogy ne kinlódjam soká. Őlj meg, mert én is megölni akartalak. Elkészültem a halálra.

— Jól van! Előbb véred veszem, azután eltemetlek! — felelte az óriás kacagva és ürével átszurta Bors vitézt.

Teltek, multak a napok. S egy év ismét telefolyt a végtelenség tengerébe.

Egy szép napon előáll a szőke haju, szelid arcú Denge, a zöld király kisebbik fia és így szól: Édes apám, jó királyom, ha meghalok ne se bánom, de én még ma elindulok, hogy látványt felkeressem. Ezenkívül valami erős népszer hajt engem a nagyvilágba, hogy jót és nemes dolgot cselekedjem.

— Édes fiam, te is elhagysz?

— Ne félj édes apám, megvéd engem a jó Isten. Minden reggel, mikor az ezer darab aranyszőrű bárányt kihajtottam a gyémánt legerőse, imával kezdtem a napot, este pedig, mikor behajtottam őket, imával fejeztem be. Égi Atyám jól ismer, s nem hagy el engem, hűséges fiát.

— Nem bánom, hát menj! De tudd meg, ha egy éven belül haza nem térsz, később csak a síromat találod. Mert bánatomban meghalok.

— Haza jövök én hamarabb mint egy év!

— vigasztalta Denge királyfi az apját, s buszlikodó édes anyját. — Lehet, hogy még vitéz látványt is megtalálom s hazahozom a ti nagy örömeitkre.

A királyné utavalóul kisebb fiának is vajás cipőt süttetett. Meg is töltötte cipővel szimlilitig a tarisnyát.

— A jó Isten megáldjon! Járj szerencsével! — bucsúztak el a fiutól, aki békeszerető lélekkel, gyöngy nélkül, irtózáva a vérengzéstől, fehér lován neki indult szintén napkeletnek. A hattyu színű paripa is jól vágatott. Reggeltől napestig meg sem állott. Estére kerekedvén az idő, a lovas is, a ló is bizony éhes lett. Mit tehet volna okosabbat? Egy nagy nyárfa tövében szépen megpihentek. Denge lovát oda kötötte a fa törzséhez, hadd legeljen. Ő meg elővette az elemózsiát s jóétvágygyal neki fogott a vajás cipőnek. Hát amint eszik, eddegél, egy sereg fekete holló repülve közeledik a hatalmas nyárfa felé! Nagy károgaással le is telepedtek az ágakra. Amíg elhelyezkedtek folyton károgtak, de amint elfoglalták megszokott helyüket, érthető nyelven beszélgetni kezdtek egymással. Köztükült egy fekete holló is. Ez volt a király. Fején aranykoronácska ragyogott. Ő kezdte meg a beszédet:

— Kár, kár, kár! Hej az a gonosz Cenk óriás ma ismét elrabolt egy szép leányt. Láttam amint a vérét mind kiszívta. Azután körmeivel

a földbe mély gödröt ásott, s abba temette el a szerencsétlen teremtet.

Denge jól megértette a beszédet. És ismeretlenül is nagyon megsajnálta azt a szegény leányt, akit Cenk óriás ma elpusztított. Hirtelen elhatározta, hogy akármi is történjék, fölkeresi Cenket, beszélni fog vele, hátha még jó útra térítheti. Nincs szüksége fegyverre! Milyen hasznát is venné annak egy irtózatosszerű óriással szemben? Inkább a rábaszélést, a bűnbánatra keltő szeretet hangját fogja felhasználni a küzdelemben. Hátha ezzel többre megy.

Mig így elmélkedik, a levegőben himbálózva egy szép ezüstös ragyogó toll hullott le a fáról éppen Denge mellé a földre. Az aranyfürtű, szelid lelkű Denge a gyönyörű tollat kezébe vette, megforgatta, megbámulta, s azután zsebébe tette. Erre hirtelen mély álmom ereszkedett le szempillájára. Elaludt. Pittymalatkor mikor felébredt, a hollókat még a fán találta.

Megszólal ijedthangon a fehér hollókirály: Jaj! Most veszem észre, hogy a legcsodásabb erejű bűvös tollamat valahol elhullattam! Akinek ez a birtokában, az még a Cenk óriással is bátran kiállhat küzdelemre....

Denge e szavakból megtudta, hogy a tollnak milyen varázsereje van.

— Nem! Nem! — mondá magában határozottan. Senkit én meg nem károsítok! Hasznát vehetném a tollnak, de mert nem az enyém, visszaadom a fehér hollónak.

— Fehér holló! — Kiáltott föl a fára. Tegnap este onnan fentről lehullott ide egy ezüst toll. Nem tudtam, hogy a kié? Azt sem tudtam, hogy varázsereje van. Szívesen visszaadom.

Erre a holló király lerepült a földre, Denge elé állott, s tisztelettel meghajtotta magát.

— Becsületes lelkű igaz ember vagy! Ritka az emberek között! Köszönöm a megtalált tollat, de én azt most neked ajándékozom. Próbára tesztelek! S te bebizonyítottad, hogy önzetlen, jó lélek vagy. Itt a jutalmad. Ez a toll a jószág hatalma a gonoszszágon. Most csak ennyit mondok... Az Isten megáldjon.

Ezzel a holló király ismét föl szállt a fára. Ott még egy kis ideig tanácskoztak, azután egyszerre mindnyájan szárnyra kelve villámgyorsasággal elrepültek messze az Operenciás tenger felé.

Denge is felült a lovára, s keleti irányban folytatta útját. Este ő is megérkezett Feketeországba. Azonnal jelentkezett a királynál, s előadta, mi járathatba érkezett ide.

— Jaj, kedves barátom! — szólta a Fekete király szomorúan. — Ha azért jöttél a mi országunkba, akkor a halál karjába jöttél. Cenk óriás testét nem lehet megsebezni. Ha pedig álmából felébred, s ott a közelben talál, örökre jóéjszakát mondhat a világnak.

(Vége köv.)

Kedves gyermekek!

A hármass rejtvény megfejtésének határ-ideje szeptemberben 20-án lejárt. A beérkezett megfejtésekből szomorúan tapasztaltam, hogy a fejtörő kérdés buksitoknak még nagyon nehéz volt. Pedig higgyétek meg, hogy egyszerű dolog lett volna a nehéznék látszó kérdés megoldása — ha kissé gondolkodtok. Én éppen azt akarom, hogy tanuljatok meg helyesen gondolkodni. Ezt a képességet ép úgy kell fejleszteni, mint az ember többi szellemi erőit. Nem elég ám a tanulás. Helyesen következtető gondolkozás nélkül a tudás nem tökéletes. Kicsiny eszeteket már most kell élesíteni. Mi élesítené jobban, mint az olyan kérdés, amelynek megfejtése helyes gondolkozási képességet követel.

Hogy is szól a találós kérdés? — „Lábával eszik, fejével táplál, teste hosszú csatorna.”

Erre a kérdésre ilyen feleletek érkeztek be: Folyó, vízvezeték, chető tuskébőri állat, fa, gyümölcsfa, mák, napraforgó, buza.

Ezek a feltételek részben nem jók, részben nem kielégítőek.

Vegyük őket sorra!

A folyónak s a vízvezetéknek ugyanbizony hol a lába? Ha keresés közben megtaláltátok valahol, írjátok meg, hogy én is könnyebben megtaláljam. Hadd győződjem meg, vajjon a

folyó és a vízvezeték valóban a lábaival táplálkozik? Azt a tuskébőri állatot is szeretném látni, amelyik a szája helyett a lábával eszik.

A találós rejtvény megfejtése bizony sem fa, sem gyümölcsfa. Mert ezeknek teste nem hosszú csatorna, hanem megszámlálhatatlan, apró rostokból álló növényi szövet, amelyet leginkább szűrőnek nevezhetnénk. Ezenkívül a fa teste rövid is lehet. Például az alacsony törzsű fánál.

A mák feje nem táplál, mert a mákban mérgező, altató anyag van.

A napraforgó törzse nem csatorna. Törjétek ketté, s erről azonnal meggyőződhetek.

Még a buza sem kielégítő megfejtés, mert éppen ilyen joggal a zab, rozs, árpa is megoldása volna a kérdésnek.

Hanem igenis az egyedüli helyes megfejtés ez: *Kalászos gabona*. Kalászos azért, mivel a kukorica szintén gabona, de ennek teste nem csatorna.

A kalászos gabona nemcsak az embernek, de az állatok legnagyobb részének is állandó tápláléka. Teste, vagyis a szára valóban hosszú csatorna, s lábával azaz gyökerével, amelyen áll, táplálkozik.

Mivel a két rejtvényt a fogós kérdéssel együtt csak Fazakas Jenő s Aranka brassói, valamint gr. Bethlen Beata árokaljai lakosok fejtették meg a leghelyesebben, hármuk nevére indult meg a sorsolás. A nyertes gr. Bethlen Beata lett, akinek a könyvet a mai napon elküldöttük.

De a két első rejtvény megfejtőinek a nevét buzdításképp mégis leközzöljük. Hadd ismerjék meg országuk ama kis barátaimnak a nevét, akik a fejtörő talányoktól nem riadnak vissza és szeretnek gondolkodni. Ezek közé tartozik: Rényi Ferike, Kosztur Jenő, Horowitz Irénke, Szentpéteri Erzs és Irén, Wenczel Rózsi, Brádi Rózsi, Sanyika és Zsomborka, Lövi Elvira, Gámán Zolt és Eliuska, Hamar Jenő, ifj. Szabó Sámuel, Csobaj Ilonka, Fogarasi Gyula, Szöcs Irén, Kovács Árpád, Csik Lenke és Jolán, Kalikin Jakab.

Nagyon sokan csak egy rejtvényt fejtettek meg jól. Ezeknek azt ízenem, hogy legközelebbi alkalommal jobban erőltessék meg fejecskéiket.

*

A Brassói Lapok 209. számában megjeleni keresztrejtvény megfejtése: Dráva—Száva.

A számrejtvényé: Gyermekevilág.

A találós kérdése: Kalászos gabona.

A könyv nyertese: Gróf Bethlen Beata árokaljai.

Dezső bácsi póstája.

Gámán Zolt és Eliuska! Miért ijednek meg, hogy megint „alkalmatlankodol”? Már, hogy volna okos leveled alkalmatlanság? Örvendek minden sorodnak, kedves Zolt barátom. A rejtvényeket jól megfejtettétek, csak a harmadik kimaradt. Eliuska talányait várom, a „csuf” írására pedig igazán kíváncsi vagyok. Ne busulj Eliuska! Amire a magad gazdasszonya lesz, az írásod is megszépül. Nekem addig írj, amíg kicsiny vagy. Nem bánom ha betűid girbe-görbék, így is eltalálnak a szívemhez.

Wenczel Rózsi, Temesvár. Ha sokszor fogsz írni, én is sokszor válaszolok. Nagyon szeretsz? En is. Leveledben őszintén kijelented: azért szeretsz, mert szépen mesélek, én meg azért szerlek, mert olyan kedvesen és hibátlanul írsz. A hiányrejtvényeidet a legközelebbi számban leközzöljük. Tündér-, boszorkány és sárkánymeséket nemsokára olvashatsz a gyermekevilágban is.

Brádi Rózsi, Dobra. Bizony szép az a vidék, ahol laktok. Vadregényes, őserdős, gyönyörű vidék. De ugyebár most vége a gyakori kirándulásoknak, mert eljött a komoly tanulási ideje. Sanyika, géped nem repülőgép? Ha az volna, repülj Zsomborkával egyenesen ide Brassóba, Dezső bácsihoz. Meg szeretném mutatni nektek, hogy itt is van ám iparvasút és sok ősi fenyőerdő, amelyekben vigan játszik a mókus és szépen fütyöl a fekete rigó. De siessetek ám, mert a rigó a napokban délibb vidékre vándorol, a mókus pedig elbujik, hogy téli álmát megkezdje.

Lövi Elvira, Brassó. Látszik, hogy jó szíved van kedves Elvirácska. Ragaszkodol a fogarasi rokonokhoz. Szeresd is őket, bizonyára megérdemlik. De azért édes anyukádat és apukádat szeresd legjobban, s örülj annak, hogy velük együtt élhetsz itt Brassóban.

Szentpéteri Erzs és Irén, Mezőtelegd. Az írás ugye az Erzsikéé? Megdicsérlek, mert szép, tiszta és rendes levelet írtál. Ebből már következtetni tudok rendszertelre és izlésre. Örvendek, hogy tetszik a Cenk óriás. Ugye, hosszú a regéje? Amilyen hosszú ez a mese történet, olyan hosszú legény volt ökelme is.

Hamar Jenő, Sepsiszentgyörgy. Sokoldalú vagy Jenő öcsém. Valóságos ezermester. Különösen a festészet és a rajzolás gyakorold és fejleszd, mert a művészi pályá manapság a legjobb kenyérkereset.

AZ AUTÓ

Autószépségverseny Párisban.

PARIS. A Prince Louis Hippodromba rendezésére délután Páris külvárosának előkelőségei jelennek meg, akik rettenetes együttizgalommal figyelik a kerékpár vagy motorbicikli versenyeket. Ezen a késő nyári vasárnapon azonban az állandó látogatók elmaradtak, a bejárat előtt elegáns gépkocsik sora, a kapuban frakkos, aranyláncos felügyelő és néhány livrés inas, a kordonon nagyon nehéz átjutni.

— Kérem a meghívót.

A L'auto című szaklap és néhány automobilistársaság autószépség-, autóelegancia-versenyt rendezett a Prince Louis Hippodromban. A Párisban lakó, egész háztartásukkal odaköltözött angol lordok és amerikai bankárok, akik garázsukban magukkal hozták a legpompásabb autósodákat is, Franciaország pénzarisztokráciájának reprezentánsai, a Rothschildok (talán hatan szerepelnek a katalógusban) híres színésznők és kokottok autói állnak a hippodrom közepén levő zöld gyepen, megszámozva és arra várva, hogy a zsűri első vagy második díjjal jutalmazza szépségüket és eleganciájukat.

A kapuban álló aranyláncos felügyelő mindenkit ismer:

— Jó napot gróf ur!
— Jó napot mon prince!
— Üdvözlöm Madame!

Mert csak nagyon kevés embernek adott mód, hogy a Prince Louis hippodromba bejusson. Akik bemennek legnagyobb részt mind ismerik egymást. Egy társaság tagjai. Örömmel üdvözlök egymást, irigykedve kritizálják egymás gépeit, vagy hencseregve magyarázzák kocsijaik előnyét. A társaság egyforma az egész világon!

Legnagyobb csoport a világhírű moziszínész, Rodolpho Valentino kocsija körül van. Különösen nők tolonganak, hogy a „legszebb férfit”, akit Erdélyben a Sejk című filmjéről ismernek, láthassák. A kocsija nem valami különös amerikai kocs, de Rodolpho Valentínónak meg lehet az az elégtétele, hogy őt jobban bámulták, mint a legszebb autót és ha díjat nem is kapott — de osztogathatott . . . autogram-mokat.

A technika, a raffinált izlés, a nábobi gazdagság buja kényelmének megannyi csodája áll a gyepen egymás mögött. Az egyik autó (Alfa Romeo és egy olasz herceg tulajdona) szalónak van berendezve, négy sarkában pálma, mind-egyik előtt kis fotel à la Louis XIV. és a kocs közepén a padlózatról felhúzható asztalka dohányzókészlettel és a legfinomabb egyiptomi szivarokkal. Egy másik autóban valóságos villamos konyha van berendezve, edényekkel, termosokkal, villamos kályhával és jégsekreány-nyel, hosszú turák alkalmával nagyon megkönynyíti az élelmezést. Egy francia kokott három autót állított ki, egy csukott városi kocsit, egy turakocsit és egy kis háromlúsest, mind a három a Voisin gyár szárnyait viseli és mind a

három egyformán piros-kék sötétre van lakkozva. Sok napra lenne szükség, hogy minden kocsit végignézhesünk és kitapasztaljuk azokat a tulajdonságokat, amelyek más autók fölé emelik.

Négy zsűri dolgozott, amelyeknek egy angol herceg az elnöke. Sorra járták a kocsikat, nyitogatták az ajtókat, csavargatták a kormánykereket, nyomkodták a tülköt, kipróbálták az üléseket, belekukkantottak a motorházba, meghallgatták a tulajdonosok előadásait, vitatkoztak, jegyezték, úgy tettek, mint akik nagyon értik a dolgot. Délután négy órától este nyolcig tartott munkájuk, azután az angol herceg elnökletével összeültek, tanácskoztak és kihírdették, hogy az első díjat Coty, a világhírű parfümgyáros Rollce-Royce kocsija nyerte meg.

A babérkoszorúza kocs, valóban egyik legpompásabb darabja volt a mezőnynek. Az egész autó ezüst fényben csillogott, ha a sofför megindította a motort dohogott és remegett az egész szörnyeteg, szép volt a szemnek, berendezése kényelmes volt és azt mondják kétszáz kilométert is szalad egy óra alatt.

Nyolc órakor kezdett oszolni a társaság. Hatalmas autósor vitte a résztvevőket a város felé, mögötte óriási porfelhő kerekedett, a versenyző autók pedig árván várták a sofförjeiket. A L'auto szerkesztőségének ablakában pedig villamos fényben megjelent egy hirdetés:

„Az autóelegancia-verseny első díját Coty parfümgyáros Rollce-Royceja nyerte.”

— Könnyű neki — jegyezte meg valaki — állítólag benzin helyett is parfümöt használ.

EREDETI

FORD

személy kocs, teher kocs, --- Fordson-tractor és alkatrészeket

2025

gyári árakban szállít

TEUTSCH GYULA

képviselő gépgyára, Brassó.

A mindentudó autó

A vasárnapi korzó közönsége megdöbbenve bámul egy furcsa alkotmányra. A Hosszu-ucca lejtős végén egy automobil formájú kocs, az új Citroen—Kegressekocsi törekszik felfelé, mögéje egy súlyos teherkocsi van kapcsolva, de a Citroen gépecske nyugodtan gurul előre keréktalpain. Az emberek ezt bámulják. A kis Citroennek 14 kerekű gummitalpa van s ezen siklik előre. Olyanforma berendezés, mint a háboruban használt tankoké.

Egy kissé ormótlan a kocs. Az eleje egy közönséges Citroen kis kocsinak felel meg. De a hátsó része nem szép, mert a keréktalpak alája való szerelése egészen négyoszloptúvá torzította. A keréktalpak mindegyikén a körben futó végtelen gummiabroncs két nagyobb és négy kisebb kereket foglal magában. A legélénkebb benyomás az egész kocsiról az, hogy nem közlekedési járműnek, hanem valami mezőgazdasági gépnek készült, bár belső berendezése teljesen a luxusautókéhoz hasonló. Ezt látszik bizonyítani az a horog is, mely a kocs hátsó részén a teherkocsihoz kapcsolására van szánva. A Citroen gyár állítólag szaharai utazások számára készítette ezt a kocsiját.

A közönség körülállja a pihenő automobil. Tapogatják a keréktalpakokat s a hátam mögött valaki a sofförtől érdeklődik. A sofför egy kissé bosszusan (vagy büszkén) a nagy érdeklődés miatt felel a kérdésekre:

— Elég jó masina ez kérem. Igaz, hogy nem megy olyan gyorsan, mint például a tesztvéreccse a Citroen ballonpneumatikus kis kocs, de azért bírja még az ötvenkilométeres Ártán megvan az az előnye a többiekkel szemben, hogy mindegy neki, akár mezőn, akár árkon, akár dombon fel, dombról le kell menni. Minden ut jó neki, sőt még talán a lépcső is felmászni.

Ez a kocs az egészségügyi vezérigazgatóság tulajdonában van s különböző deziniciáló készülékek vontatására használják. Ezen kívül megfelel mint személy autó is. Sőt még szántógépet is nagyszerűen fel lehet használni. Ha mögéje kppcsolják az ekét, kitűnően szánt. Már többször kipróbálták ebből a szempontból és minden próba kitűnően sikerült. A keréktalpas konstrukció hihetetlen könnyűséggel veszi fel a talaj egyenetlenségének formáját s simán halad át a legnehezebb tereprészekre.

— Én szeretem a saját kocsimat; így hogy néha erősebb tempóra is vágyom, de nem lehet, mindig megvigasztal az a körülmény, hogy legalább sohasem töröm ki a nyakamat, mert ez a kocs ugyan fel nem fordul.

Ezzel megnyomta az indító gombját, megszólalva intett a körülállóknak s pár pillanatra mulva már a Kolostor-uccán zörgött felfelé tízennégy kerék.

Az Aga gyár a Stinnes csoport kezébe került

Megirtuk már, hogy a Stinnes pénzügyi csoport érdekeltséget vállalt több német automobilgyárral. Legujabban érdekeltsége köré vont az Aga gyárat, mely az utóbbi időben állandó pénzzavarokkal küzdött. Most azonban olyan gyárrá fog kifejlődni, amely könnyen felveheti a versenyt a külföldi gyártelepekkel, mert a Stinnes csoporttal való érdeklődés lehetővé teszi azt, hogy nyersanyagokat a kezéből kapja. Ez a pénzügyi művelet tehát a Stinnes csoport újabb hatalmas terjeszkedését jelenti és annak a rendszernek Németországba való bevonását, amely készítményeit az egész csavartól az utolsóig saját üzemeiben állítja.

Werner rekordja a Simmering-versenyen

Megemlékeztünk már röviden arról a nagy sikeréről, amelyet a Mercedes gyár a Simmering-versenyen elért. Ez volt a Mercedes kocsik tizedik győzelme ezen a versenyen, amelyet most tizenharmadszor futottak le. A győzelem most annál nagyobb volt, mert 1909. óta álló 7 p. 07 mp.-es rekordot a Tar Florio-ban is győztes Werner a 10 kilométeres pályán most 6 p. 55.6 mp.-re javította. A Mercedes-kompresszor gépével 7 p. 05.4 mp. időt érve el a második helyre jutott. A harmadik gr. Kinsky volt (Steyr) 7 p. 10.2 mp. idővel. A motorkerékpároknál a rekordot D. érte el Zenith gépével 7 p. 31.8 mp. alatt.

Apró hírek

Az amerikai kisebb autógyárak fuvarkészülnek, mert az utóbbi időben a kereskedelem leginkább a nagyüzemektől vásároltak s emiatt a kisebb vállalatok munkája erősen megcsappant. Így próbálják hát a kisebb üzemek versenyre a nagyüzemekkel felvenni.

A Magyar Automobil Club szeptember 28-án rendezti az ötödik Svábhegyi versenyautók és motorbiciklik számára. A start a Harghata-hegyi vasút végállomása. Az útvonal hossza 5077 méter. Három Mercedes kocs veszt részt a versenyen s ezeket Wörz, Neubauer és B. Imre vezeti. A rendezőség külön rádió állítást tett fel a célnál, hogy a beérkező gépsorrendjét azonnal közölhessék az érdeklődőkkel.

Fantasztikus gyorsasági rekordokat ért el az idén a Németország északi részén a Fanö szigeten rendezett automobilversenyen. A Stoewer, Opel, Itala, Ballat, és Sunbeam kocs állottak starthoz. Egy Sunbeam 218 kilométer sebességet ért el, de a győzelem mégsem lehetett, mert a verseny befejezése előtt lepattant a pneumatikája. A győztes lett 169.7 km. átlagsebességgel.

S. R. A. și
LEONIDA
& Co. Unite

brassói fiókjához
(Rezső-körut 5. sz.)

„CHEVROLET”
luxusautók érkeztek!

BÉLYEGGYÜJTŐ

Az új görög bélyegek

A legközelebbi időben új görög bélyegek fognak megjelenni, amelyeken görög vidékek tájképei fogják alkotni a mintázatot. A bélyegek nagy példányszámban kerülnek forgalomba, úgy, hogy azokat a két legmagasabb érték kivételével mindenki megszerezheti. A bélyegsorozat a következő példányokból fog állni: 1 leptás dodekani viselettel, 2 leptás, a szalonikii fehér-toronyral, 3 leptás, a simos-petrisi kolostorral, 5 leptás, a korinthusi szorossal, a 10 és 20 leptás dodekanezosi viselettel, 25 leptás simos-petrisi kolostorral, 40 leptás a szalonikii fehér-toronyral, 50 és 80 leptás korinthusi szorossal, 1 drachmás, Thezeus templommal, 2 drachmás az Akropolissal, 3 drachmás az „Averoff” církével, 5 drachmás az akadémiával, 10 drachmás Thezeus templommal, 15 drachmás az akadémiával és 25 drachmás az Akropolissal. A bélyegek csinosak, művészi kiállításuk lesznek, mélynyomattal készülnek. Különösen a két legmagasabb érték fog sokba kerülni, mert maga a névérték is jelentős árfolyamot jelent, azonkívül korlátozott példányszámban fog megjelenni.

Helgoland és bélyegei

Helgoland szigete magasan mered ki az Északi tenger hullámai közül. Népe a helgolandiak, az ősi germán törzsnek eredeti és önálló sarja. Keménynyakúak, mint a szikla, szívósak mint az acél, öntudattal ragaszkodnak szűkre határolt, viharkörültombolta, magános szigetükhöz, mely nekik mindenük: védelmük, dacuk, szentségük.

A sziget 1890-ig angol fennhatóság alatt állott, amikor a németekhez került. Az idegen fensőbbiség ellenére büszke öntudattal őrizte meg ez a néhány ezerből álló nép függetlenségét s önállóságát. Erős nemzeti érzésüket a brit kormány még a bélyegek kiadásában is kénytelen volt tekintetbevenni s megtette azt, amit az angol világbirodalom 81 állama közül egyetlen egynél sem, hogy a helgolandi nemzeti színek kombinációját szerepeltette a bélyegeken.

A piros, zöld és fehér színek, a természet igazi színei, melyeket a halászszeány hord csinos ruháin, a legények szalagjaikon, a sziget bélyegein is szerepelnek. — Az első bélyegek 1869-ben jelentek meg, majd 1869, 1873 és 1875-ben újabb kiadások láttak napvilágot. Ezek az izléses, friss színű bélyegek Viktoria királynő finoman metszett, fiatalos profilját mutatják, színes alapon, valamennyi bélyegnél fehér dombornyomattal. Az 1876-os bélyeg rajza háromszínű címet mutat. Az utolsó kiadásnál, az 1879-ik évinél a fej és címer helyére a trikoloros szalaggal körülövezett értékelzés került a középre, amely elég művészieszen van komponálva. Az 1875. évtől kezdve a helgolandi bélyegek az angol értékelzés mellett a német márka és piennig értékelzést is hordják. Ennek oka Németországnak Helgolanddal szemben mindegyre növekvő befolyása.

1890-ben, mikor Helgoland német fennhatóság alá került, eltűntek a csinos bélyegek a forgalomból. Helgoland függetlenségének e szimbólumát elvesztette. Aztán vesztett még többet, majdnem mindent. . .

Németország a szigetet cirkálói, tenger-alattjárói s torpedórombolói részére hatalmas flottabázissá alakította át. A cement és acél bevetetlenség erőddé tette. A világháborúban hadizónává lett, polgári lakosságra a szigeten nem volt szükség. E szívós nép azonban polip módjára ragaszkodott sziklaszirtjéhez s az ókori történelem klasszikus jelenetei ismétlődtek meg, amikor a német hadnagy az ősi rögökhöz lánghővel odatapadt helgolandiakat kemény küzdelem után erőszakkal az ország belsejébe telepítette.

Aztán titáni erővel felzúgott a sziklaparton az óriáságyuk ezernyi lövege. A versaillesi békeszerződés pedig arra kötelezte a németeket, hogy az erődtényezőket lerombolják. S ami még megmaradt, azt szétzúzta az ekraz. . . A sziget északi részén szétrepesztve, szétrobbantva, összezúzva és szétszakítva feküdt minden zűrzavaros, felforgatott állapotban. Szétlépett acél, darabokra szaggatott lövegek, beton és vas hevert ott összevisszaságban a szikla-

talajon. S a helgolandiak a rémes pusztítás e sivár színhelyére visszavágytak. Visszakivánczoltak fékezhetetlen sóvárgással, égető honvágygal, mely nem hagyta őket nyugton az idegen „számtüzetésben”. S a szabadságnak, visszanyert életnek és hálának forró árja áradt ki szíveikből, mikor a hazatérés napja elérkezett. S ma újból szent földjükhöz élnek s az édes anyanyelv, ez az ősi keleti friz beszéd, melyet rajtuk kívül senki sem ért, ismét honi földön hangzik. . . De bélyegeik nem tértek vissza.

E népnek a bélyegeit a filatelisták különös előszeretettel kedvelik. Ezért igen becsesek és értékesek. S éppen ezért sehol sem fordul elő annyi hamisítás, hamis lebélyegzés, utnyomat eredetivel keverten — mint e bélyegeknél. Ezért a helgolandibélyeg gyűjtőnek óvatosságnak s jószeműnek kell lennie.

Az összes válfajokkal együtt 42 darabból álló helgolandsorozat nemcsak díszé bármilyen albumnak, de a speciális gyűjtőkre is nagy vonzerőt gyakorol.



Az arany márkás Michel Europa katalógus

1924—1925-re már kapható.

Ára franko 200 Lej.



Nachtragok havonként szállíthatók darabonként 15 lej. — Fogazatmérő 8 lej. — Csipesz 90 lej. Vízjelkereső 35 és 80 lej. — Egyoldalú ragasztó 12—18 lej, kétoldalú 25—30 lej. — Cserefüzetek 6 és 15 lej. Utánvételezésnél 6 lej pótdíj.

Bel- és külföldi bélyegeken állandó nagy választék! — Hiányjegyzékre (Mancolistára) árakat közlök és kívánatra szállítok. Katalógusok, albumok, albumnachtragok megrendelhetők. Közép és előrehaladott gyűjtőknek letét vagy referencia ellenében választékot is küldök. — Szerencseborítékok 2 lejtől 100 lejig kaphatók. Bizományosok magas jutalékot kapnak. Gyűjteményeket vesznek. — Csak 2 lej választék bérlettel ellenében válaszolok.

KEMÉNY A. bélyegkereskedő
ORADEA-MARE, STR. VLAHUTA 50.

Világhírű detektív-regények!

MAURICE LEBLANC nevét közkedvelté tette az a rendkívüli tehetsége, amely csak a kivételeseknek adatott meg: ő volt az, aki irodalmi nívót teremtett a detektív-regény irodalmában. Állandó főhőse: ARSÈNE LUPIN valódi fogalom azok szemében, akik szeretik a lebilincselően érdekesítő, izgalmas, de mégis nívós detektív-regényeket.

Arsène Lupin rendkívüli kalandjai című sorozatban újabban megjelent művek:

AZ URI BETÖRŐ 50 lej

A KELETI TITOK 50 lej

NYOLCAT UT AZ ÓRA 60 lej

A NÉGY VÖRÖS GYEMÁNT 60 lej

Kiadta: Brassói Lapok könyvosztálya Brassóban
Mindenütt kapható.

LANZ

GŐZ- ÉS MOTOR

CSÉPLŐGÉPEK

MINDEN NAGYSÁGBAN.

MOTOREKÉK

KASZÁLÓGÉPEK

AZONNAL RAKTÁRRÓL SZÁLLITHATÓK.

UZINELE LANZ S. A.

BUKAREST, STRADA BATISTE 14. bis.

527

CEMENTIPARI GÉPEK

Cement tetőcserepek, beton- és salaktégla, frezes betonblokkok, padló-, járda- és garnitoldlapok gyártására, — közl és erőhajtásra, formák, betonszövek, kutygyűrűk, lépcsők, vályuk stb. előállítására, közúti, hengerrelve, betonkeverők. I-a cementfestékek. Teljes asbestcementpalagári (E T E R N I T) berendezések. —

„MODERNA”

Építőipari, Gépek- és Radiator R. T.

Brassó, Kis-utca 12. sz.

Telefonszám 575.

Arlapok, költségvetések, látogatás díjmentesen.

Saxonia 220

Ház- és gyárépítésre kedvezően tekvő

beltelkek

szabadkézből becsárban eladatnak.
Iparvasút csatlakozás könnyen lehetséges.

Érdeklődni lehet Áruforgalmi Bank Rt., Brassóban,
Károly herceg-ucca 17.

5717

SILVANIA MŰSZAKI RÉSZV.-TÁRS.

BRASSÓ, KÓRHÁZ-UTCA 64 SZ.

SÜRGÖNYCÍM „SILVANIA”.

TELEFON: 89 és 125.

Állandó nagy választék mindennemű

műszaki anyagokban és szerszámokban

u. m.: Asbestárak
Csapágyfémek
Csavarkulcsok
Csavarmetszők
Csiszolóárak
Forrasztólámpák
Fűrészárak
Fogók

Gummiárak
Gyalukések
Kenőszelencék
Klingertestek
Lackok
Mérőeszközök
Mollorup olajozók
Olajozók

Örellenőrző órák
Reszelők
Satuk
Szijjak
Tömítések
Üllök
stb.
stb.

Fa-és vas megmunkáló-gépek, benzin és elektromotorok.

SINO. IV.

Hölgyek és masamódok figyelmébe!

Párisi és bécsi mintára, modern, villanyerőre berendezett női kalapgyárat nyitottam bécsi munkásokkal, ahol a legelegánsabb és legújabb párisi és bécsi formák után új filz- és velour-kalapok készülnek. Filzkalapok már 350 lejtől. Masamódok óriási árkedvezményben részesülnek új árunál és alakításnál. — Egyben tudatom a t. hölgy és masamód vevőimmel, hogy alakítások 48 óra alatt elkészülnek. — Minden hölgy, mielőtt kalapját megvenné, tekintse meg kirakatomban feltűnően olcsó árait, melyek Nagyromániában a legolcsóbbak. Továbbra is a t. vevőim pártfogását kérve

Kalapüzlet: Kapu-ucca 40. szám.
Gyár: Kapu-ucca 6. szám.

2084

teljes tisztelettel:

K. Szabó Rózsika.

Földgázzal égetett kiváló minőségű
hődfarkú, hornyolt

tetőcserép és cserépkályha
legolcsóbb áron

KÜKÜLLŐVÖLGYI ÉPÍTŐ R.-T.
DICSŐSZENTMARTON. 705 Telefon 59.

Brassó,

Mindennemű kész ruhákat legjobban,
legolcsóbban vásárolhat elegáns ki-
vitelben a Szabómesterek Áruca-
nokában. Valamint az összes szabó-
kellékek nagyban és kicsinyben
kaphatók
Weisz Mihály-ucca
2. sz. I. emelet.

Megtakarít

20%-ot,

ha őszi szükségletét
női szövetekben és velou-
rokban, minden színű se-
lyemtrikókban, férfi öltöny,
felöltő- és nadrágszöve-
tekben. Mindenfajta kellék-
ben, férfiöltönyökben, rag-
lánokban és gyermekszöve-
tekben, elsőrendű siffonok-
ban és flórharisnyákban a

TEXTILA cégnél

szerzi be

Brassó, Hosszu-ucca 201 sz. a.

2101

Petroleumos, Olajos,
Kátrányos, Aszfaltos
Benzines

fa- és vashordó
Magyarország-
ból olcsón kapható
Cím 5884 sz. alatt a kiadóban.



Nagymennyiségű
szőlőoltvány- és fa-
iskolai cikkekről
szóló

árjegyzékünk

megjelent!

AMBROSI FISCHER és TSAI RT.
AIUD—NAGYENYED. 731

PRIMA

BÜKKTÜZIFA

waggontételekben és aprítva házhöz
szállítva kapható az

**Erdélyi
Leszámitoló Bank-
nál, Virágsor 12.**

és MORSCHER A., Kolostor-ucca 11. 2077

Keskenyvágányu vasutak

teljes fel-
szerelése a **győri** vagongyár
gyártmányainak kizárólagos eladása. — Angol-
Magyar Bank Részvénytársaság
keskenyvágányu vasutosztály.

Képviselők: Arad, Geiringer és Böhm
okleveles mérnökök, Strada Eminescu No. 5.
Cluj, Erdős Mór okleveles mérnök.
Állandó erdélyi lerakat! Nyomjelzés:
Tervezés! Építés!

Rador, Arad 3033

2

A Bodoki Matild

GYÓGYVIZ

borral vegyítve a legjobb és leg-
kellemesebb ital.

Kutkezelőség: G. FLEISCHER, Braşov.

Főlerakatok:

Sepsiszentgyörgy: Fehér Istvánné,
Kézdivásárhely: Neumann, Millenium
szálloda,

Segesvár: I. Fleischer & Mönich,

Fogarás: Leopold Thierfeld,

Szeben: Gastwirtherein A. G.

Medgyes: Schmidt János,

Gyulafehérvár: I. B. Misselbacher,

Kolozsvár: Derzsy Dezső.

Marosvásárhely: Pinkász Singer,

Abrudbánya: Traian Neculăe.

2074

KELLERMANN:

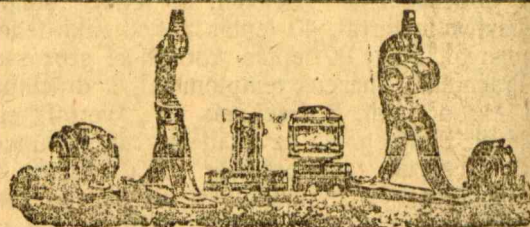
Schwedenklee utolsó szerelme

AZ ALAGUT világhírű szerzőjének legújabb re-
génye magyar fordításban. — Egy sokat
átélt 45 év körüli férfi utolsó, viha-
ros fellobbanása az elbe-
széléséről kires Kel-
lermann nagy-
szerű előadá-
sában.

Ára 45— lej.

Kapható mindenütt.

Kiadta: BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA BRASSÓBAN



TRANSMISZIÓKAT

GYURÜSKENŐCS-CSAPÁGYAKAT

legújabb kivitelben, u. m.

o-o az összes o-o

TRANSMISZIÓ ALKATRÉSZEKET

készíti és raktárról szállítja

o-o azonnal o-o

TEUTSCH GYULA
GÉPGYÁRA — BRASSÓ. 208

A legfenségesebb és fegfinomabb a

„PIERRE“

BOROTVAPENGE

Svéd acél ezüsttel vegyítve.

Csak 8 lei darabja

Központ: Bukarest, Str. Donici 1.

MOTOROK

Szivógáz 30, 40, 70 HP

Benzin 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18 és 20 HP

Nyersolaj 10, 14, 18 és 20 HP

Diesel 40 és 45 HP

GŐZGÉPEK

Félstabil 30, 40 és 70 HP

Compoundstabil 50, 70 és 80 HP.

Az összes gépek gyárilag javítva azonnal
szállíthatók, kedvező ár mellett.

Kérjen árajánlatot!

Friedrich Testvérek, Timisoara.

SZEDERKÉNYI ANNA

LÁZADÓ SZIV

A legnépszerűbb magyar

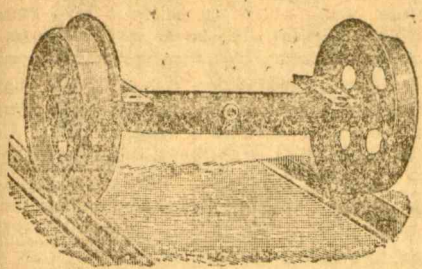
író legújabb regénye a

szerelemről



Ára 70 lej. Kapható mindenütt.

Kiadta: Brassói Lapok könyvostálya, Brassóban



IPARVASUTI ANYAG

Öntött acélkerekek, keréktengelyek, csap-
ágak, tordítókorongok, váltók, sin-
szegek, acél-talpfák, csavarok, gömbfa szál-
lító kocsi, bilénő-kocsik, valamint minden-
fajta iparvasuti lokomotivokat szállít:

Transsylvania R.T.

Iroda:

BRASSO, LOPIAC 32 SZAM.

Telefon szám: 53., III. osztály.

Alkalmi vétel:

Tractorok
Locomobilok
Cséplőgarnitúrák
Esztergapadok
Gyalu-Maró-
gépek
stb.

„Gépvásár”

Brassó, Kut-ucca 43. sz.



Iráskészlet
írógépek
részére, valamint
javító műhely

Hans Cloos

BRASSÓ - SEGESVÁR
Fekete-u. 19. Kut-tér 1.

VÁROSI JÓDOS GYÓGYFÜRDŐ

NOVISAD (Jugoszlávia)

Pensio rendszer. Kitűnő ellátás és szobák.
Iszapkezelések. Sósfürdők. Hydrotherapia.
Röntgen-laboratórium. Kvarclámpa.
Diatherma és villamos kezelések.

Állandó fürdőorvos! Nyitva egész évben
Téli kúra

6626

VEREINIGTE CARBORUNDUM & ELEKTRITWERKE A. G. ALT.-BENATEK, WIEN,

vezérképviselete és irodája Nagyrománia részére:

KAMARYT & MEDER

MŰSZAKI ÜZLET

ÉRDEKKÖZÖSSÉGBEN: KANN & HELLER, BUDAPEST-WIEN.

Főüzlet:

Brassó, Weisz Mihály-u. 15.
Telefon: 47 és 613.

Távírási cím:

„K A M E D E R,”
Braşov vagy Timişoara

Fiók:

Temesvár, Bonnaz-ucca 12 a.
Telefon: 21-48.

2045

Szállítunk raktárról:

FENTI GYÁR VILÁGHIRŰ CARBORUNDUM- ÉS ELEKTRIT ANYAGÁBÓL KÉSZÜLT:

csiszolókorongokat, reszelőket, fenő- és
lehúzó köveket mindenféle alakban, mé-
retben és keménységben az összipar
részére;

„Bohemia - Crystallit” — korongokat,
üveggyárak részére;

Carborundum — vágókorongokat a
márvány- és kőipar részére;

- Vízszintelárusítóknak kedvezmény! -

„Electrit C” csiszolókorongokat a faipar
részére:

Eredeti „Carborundum” és „Electrit”
csiszolóport;

Eredeti „Carborundum” csiszolóvásznat
és papírt, továbbá mindenféle speciális
csiszoló árut.

Arajánlat díjmentesen!

714

Erdélyi szász gazdasági egyesület

GÉPOSZTÁLYA

Központ: NAGYSZEBEN, Só-ucca 22.

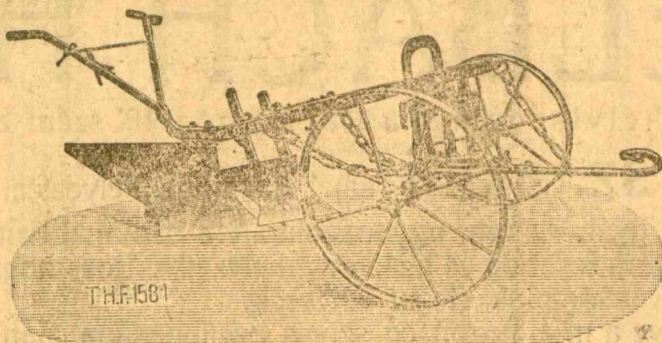
Fiókok: MAROSVASARHELY SEGESVÁR MEDGYES

Kálvintér

Bajor-ucca

Laktanyatér

Állandóan raktáron tartunk



legjobb minőségben
és versenyképes árak
mellett:

Szecskaágók
Répavágók
Tengeriszár-apri-
tógépek
Vetőgépek
Műtrágyaszórógépek
Rosták
Tengeri morzsolók
kézi- és géphajtásra
Burgonya-szedőgépek
Tejfölözőgépek
Tejszállítókanak
Malomkövek
Benzinmotorok
2-22 lóerőig.

Ekék acélból
váltó és egyetemes
Ekék fagerendéllyel
váltó és bácskai
Ekefejek acélból
váltó és egybarázdás
Ekecsavarok
mindennemű
Vasboronák
rendkívül olcsón

Rétigyalu
Szőlőprések
Szőlőzúzók
Gyümölcsörölők
Pálinkafőző-üstök
Borszivattyúk
Triőrök, gabonának
Triőrök, lencsének

Figyelem!

Megérkeztek!

ŐSZI ÉS TÉLI ujdonságaink

Női és férfi divatszövegek, velourok, selyem,
bársony és Flanell aruk, melyek detailban
engros árakban kerülnek eladásra.

2099

Luca P. Niculescu utóda

Fekete-u. 2.

ION MUNTEANU

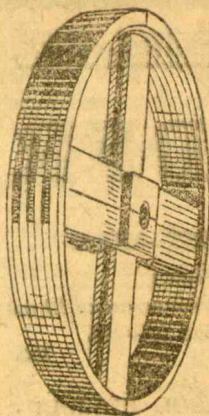
Kapu-u. 15.

A NAGYSZEBENI SIEBENBÜRGISCH- DEUTSCHES TAGEBLATT

A
NEMETSEG
LEGRÉGIBB,
LEGNAGYOBB ÉS LEG-
ELTERJEDTEBB LAPJA DÉL-
KELETEUROPA-BAN. :: A VALÓDI
NEMET MUNKA LEHÍVEBB KÉ-
PET ADJA. :: ELŐFIZETÉS ÉS
HÍRDETESEKRE VONATKOZÓLAG
SZIVESKEDJÉK A SIEBENBÜR-
GISCH-DEUTSCHES TAGE-
BLATT KIADÓHIVATALA-
HOZ FORDULNI.

„WELT és HEIMAT”
képes heti melléklettel
havonta 48 lei, negyedévre 144 lei.

NAGYSZEBEN,
MÁRIA KIRÁLYNŐ-ÚCCA 23. SZ.



CHRISTEL-féle
faszij-
korongok
egyedárúsítása.

Schiel Testvérek gépgyár r. t.

városi lerakatában, BRASSÓ.

Fiókraktárak: Arad, Kolozsvár, Medgyes, Temesvár, București, Jasi, Bălți. 2058

ÉDES MUST

ELSŐ
KÜLD MENY
MEGÉRKEZETT

FLEISCHER GYÖRGY

BORNAGYKERESKEDŐNÉL, KOLOSTOR-U. 23.

TÜZIFA hasábos és felvágott
KOKS DARABOS
SZÉNA KAPHATÓ

Tontsch-féle raktár

Weiss Mihály-ucca 29

2054 Telefon 286-os

APRÓ HIRDETESEK

Egy szó ára: 3 lei. - Vastagabb betűvel 6 lei. - Állást keresőknek 25%o engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 w

Személyszállító
autó-vállalat.
Jancsó. Telefon
5-30 Brassó, Fekete-ucca 44. 9483

Cimexol holtbiztosan kiirt minden **poloskát** családotól. Egy üveg ára 20 lej. Főlerakat: **Krafft & Herberth, Brassó. 5088**

Személy autó eladó. Brassó Fekete-ucca 44. sz. Jancsó. 5921

Mielőtt észreveszi eladná, győződjön meg, hogy platina, arany, ezüst briliáns, gyémánt és fogorvosok legmagasabb árát fizet. 14 karátos arany főmött karika gyűrű 750 lei párja. **Rosenberg M. ékszerész, Brassó, Kapu-u. 18 sz. 5400**

Gépirásra két hét alatt bárkit megtanítok. másolásokat elvállalok. Kórház-ucca 19., hátul az emeleten. 5480

Szépség ápolásáról prospektust bárkinek ingyen, bérmentve küldök. „Diana” gyógyszerár, Oradea Mare (Nagyvárad 3.). 5567

Iskola- és tanítási Haiser-nél Brassó, Fekete-ucca 42 sz. 5803

Megvételre keresek 40-60 lóerős használt üzemi Diesel vagy szivógáz motort. Ajánlatok műszaki leírás és ár-megjelöléssel. **Paál Géza Balcán Jud. Satmar címre** kéretnek. 5854

Tanárnőt keresek ki leányomat VII. magyar gimnázium magán vizsgájára előkészíti, ellátás fizetéssel ajánlatokat kérjük **Gárdos Petroseni. 5869**

Lakatos tanoncot telveszek teljes ellátással. **Cim F. Stoklassa (Szent Péter 118.)** Csak személyesen tárgyalok. 5891

Úri és női divat szakmában jártas román nyelvet bíró jó megjelenésű segéd állandó alkalmazást nyer a **Dolcsig János** czégnél **Déván. Kirakatok** rendezésében járatosok előnyben részesülnek. 5896

Ház és mende új butorok eladók. **Sepsiszentgyörgy, Templom-ucca 26. 5897**

Egy 1 1/2 tonnas **Rába** teherautó eladó. **Prázmári posztógyár. Šef Mac-hanic. 5909**

Bérbeadó vagy eladó a Bertalan állomás melletti 4 és fél hold nagy-ságu telek és lakóház, csűr, istálló és más mel-léképületek, volt **Albertffy** jószágok. Bővebb felvilá-gosítást ad a helybeli Ce-tatea-bank. 5912

Géplakatos és elektro-technikus állást keres na-gyobb vállalatnál. Meg-keresések „Géplakatos” jellegére a Tg.-Mureși fiók-kiadóba kéretnek. 5916

Intelligens fiatalm a Belvárosban butorom szobát keres. Cim 5 sz. alatt a kiadóban.

Mezőgazdaságban páni állást keresek. 5921 sz. alatt a kiadóban.

Eladó 2 drb. Com-gózkazán 24" 2 tüdő-lettel Szócs Bálint sz-gyárosnál, Tg.-Secu

Pertekt magyar-rom-sziáv irni és beszélni veset németül) tölgy, és fenyőerdőt becsúsi kitermelni tudó 24 gyakorlattal bíró szab-ber erdőkezelői állás-res azonnalra. Cim 3 szám alatt a kiadóban.

Gepesz az összes va-murói levizsgázott, 10 evi gyakorlattal ók. állást keres. **Fellner** roly Orășrie.

Eladó egy ket vizsla kutya A H-ruszi üvegyárnál.

Tejles ellátást 2 jobb családból való kolás gyermek zong-használattal. Leve-„jó ellátás” jellegre adóban.

Építési telet 300-m² kerestetik külváros vagy Butacau közelé. Cim 5933 alatt a kiadóban.

Lisztüzlethez Erben egy waggonos b-műmalom jól beven-tőkével rendelkező keres. Ajánlatokat töl-elhelyezhető menny-megjelölésével a kiad-vatal továbbít.

Dajka kerestetik j-zetessel azonnali be-sel, Csakis egészségtiszta nők jelentkezzen. Cim **Soci György, Bra-Weisz Mihály-u. 18 sz.**

Dagasztó gép 2 szével 2 1/2 lóerős villamotorral, 1krumpil-gép eladó. **Hoch** Pékmester Tg.-Mureși lărașilor 59.

3-4 hii vagy fiatal-ber szállást, esetleg ellátást kaphat. Cim sz. alatt a kiadóban.

Nevelőnő tökéletes met, francia, angol, gyar, zongora tudom-nyal állást keres. 5930 sz. a. a kiadó-talban.

Egy ügyes kis- leány ki a német ny- is bírja azonnali felv- Ugyanott egy optika- nullo felvétetik. Cim sz. alatt a kiadóhivat

Egy jókarban le- személyes tura aut- egy 18-24 lóerős M- autómotor eladó. Me- kinthető a Nagel au-rageban.

Hat személyes au- egyezség szerint ele- nem egy kisebb be- szántógéppel. Cim sz. alatt a kiadóban.

Egy cseplőszek- egy 6-os cseplőgár- keresek megvételre. 5920 sz. alatt a kiad

Kántor-tanító

helyettes keresünk egy esetleg egy és félve ber 15-től. Tanítás nyelve magyar. Kántori tan- azonban magyar és német nyelven kell felváltva.

Fizetése mint tanítónak megfelel az áll- zetésnek, mint kántor 8 kat hold, szántóföld méter tűzifa 890 Lei készpénz és stóladíjak.

Pályázni óhátók a pankotai rom. kat. p- hivataihoz forduljanak.

Pankota, 1924. szept 15.

5937

Egyháztan

T. cz.

Ezennel van szerencsém Brassó városa és vidéke n. é. közönségét értesíteni, hogy október 1-ével kezdődőleg a törvényszékileg bejegyzett

APFELBACH H.

cég alatt vezetett üzlethelyiségemet a Kapu-ucca 18. szám alól, **Uj-ucca 25. sz. alatti** saját házamba helyeztem át.

Hosszu esztendei gyakorlatom ugyanazokban a szakmákban és gazdagon felszerelt raktáram abba a kellemes helyzeibe hoz, hogy a n. é. vevőim bármily kívánságának eleget tehessek.

Üzletemet ismételve a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlv, vagyok

teljes tiszteléttel:

APFELBACH H.

Trasslisztet,
trasscementet, mészkölisztet,
terrazó-anyagot (mozaik) és
la. oltatlan falimesztet szállít
Friedmann Áron
Racoșul de jos — Alsórákos
Brassó mellett. 41

Cipőjavításokaf

gyorsan és legolcsóbban vállal
W. BAUMANN és Tsa, utódai
bőrkereskedés
BRASSÓ, Kolostor-ucca 34. 2048

Állást nyerhet

egy segéd a festékosztályban, egy segéd, aki kipróbált kirakat rendező is, a csemege-osztályban Mindkettő lehetőleg önálló munkaerő legyen. Részletes ajánlat allábbi címre küldhető

GALGON GYULA fűszer-, csemege-, anyag-, és festékárú kereskedés **TIMIȘOARA. 736**

Nagy választék

kabát,
kosztüm és
ruha-szövetekben,
bársonyokban
és barchendokban

Gabel & Fuchs

Brassó, Cérna-ucca 2. szám.

Kerestetik 5858
villanyvilágítási szereléshez elsőrendű
villanyszerelő

Bővebbet Saxonia reklámvállalatnál
Kolostor-u. 11.

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavállalatának körilorgógépén, Brassóban.